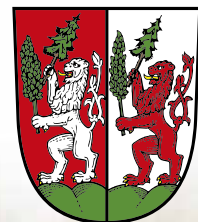

Bělohradské listy

Vydáno 24. 6. 2016 • Ročník XVI • Cena 16 Kč

3 / 2016

Objektivem Bělohradských listů

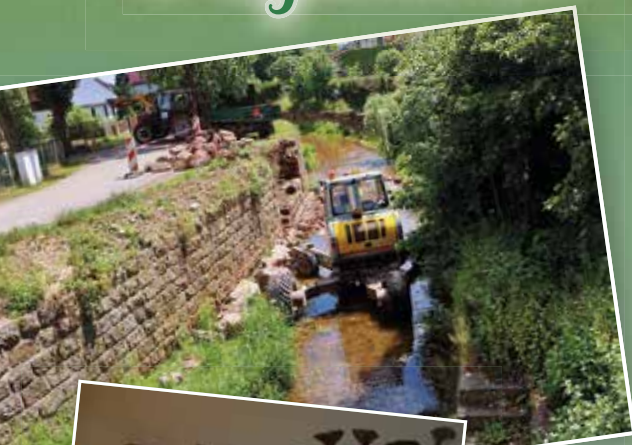

Foto: Alena Fléglová,
Ladislav Stuchlík,
Václav Lejdar,
Petr Laušman

LÁSKA, ROMANTIKA A FILMOVÉ SROVNÁVÁNÍ. JO A SEX

Blíží se prázdniny, pro populaci ve správném věku je to čas letních lásek, pro ty ostatní čas letních romantických komedií. Výraz letní romantická komedie je varováním pro diváka, aby neočekával nic zásadního a smysluplného, ale „milou a nenáročnou“ zábavu – většinou v nějakém hezkém prostředí. Hlavně, že je tam láska.

Občas slychám, že dnešním lidem láska chybí a že si především málo sdělujeme, jaké city k tomu druhému chováme. Já nevím. Mně se spíš zdá, že jsme slovem láska zahlceni. A poněkud přesytní, jelikož čouhá odevšad. Z časopisů, z knih, z televizních programů.

Kdysi se o lásce moc nemluvalo, jednak je láska křehký cit a halasné vytrubování jí může spíš ublížit, jednak to nebývalo zvykem. Vypáčit (nejprve) z kluka, nebo (později) z manžela prohlášení „Miluji tě,“ byl téměř nadlidský výkon. Dnes je to jedno z nejméně očekávaných prohlášení, bez něhož se žádný film neobejde. Ať už se odehrává kdekoli. Mně osobně naskakuje husí kůže, když vidím americké dítě odcházející do školy, které místo „Ahoj,“ říká: „Miluji tě, mami,“ načež od matky následuje obligátní: „Já tebe taky, zlato.“ To vše stejným tónem, jakým se babička, vypravující mě každé ráno do školy, ptala: „Máš svačinu?“ „Jasně, babi.“

Kdybych jí řekla: „Jo a miluji tě, babi,“ tak by asi omdlela jako špalek.

Co se týče lásky jako takové – nejjasnější představu (za celý život) o ní máme zhruba v patnácti: je to ten jediný pravý a skutečný cit, který právě prožíváme. Což také vysvětluje, proč Romeo a Julie dopadli tak, jak dopadli.

Nevím, jaké představy má o lásce dnešní pubertální a postpubertální mládež, protože moje děti a vnučata se nalézají v jiném věkovém pásmu. Ale většina filmů o lásce, které vysílá televize, je z americké produkce a problémy, které řeší roztleskávačky s hráči amerického fotbalu, jsou mi tak blízké jako problémy obyvatel jiné galaxie. Chápu, že nechím se ty mezery mezi reklamami vycpat muzejí, ale někdy je to „fakt hustý“.

Nedávno mi jeden poměrně mladý režisér říkal, že pokud chce vidět nějaký opravdu hezký polibek, musí se podívat na film alespoň čtyřicet let starý. Dneska herci vypadají, že si chtějí sežrat obličej a vydávají přitom mlaskavé zvuky, které neodbytně připomínají školní jídelnu v den, kdy se místo nudlí s mákem podával řízek.

Doba pokročila, to, co se rozumělo romantikou za našich mladých časů, už dávno neplatí. Ale vezměme to popořádku. V prvorepublikových filmech (a ve vyprávění našich babiček) následovalo po prvním polibku „namlouvání“. Odehrávalo se v rovině básni krasopisně vpisovaných do památníku, květinových darů a koketování nad tanečním pořádkem. Když známost pokročila, následoval doprovod dívky z plesu domů – samozřejmě až po svolení rodičů. Je tady ovšem možnost, že filmy (a babičky) mohly v zájmu zachování mravnosti lhát.

Za našich časů se už to neřikalo namlouvání, ale „chození“. Spočívalo především v návštěvách kina, posedávání na lavičkách v nejméně části parku a spouště nesmělých doteků. Za ty odvážnější následovala facka, jednak takový dotek děvče vyplašil, jednak se to slušelo.

Ve filmech „chození“ vydalo nejméně na polovinu děje. Když se zadařilo, následovaly důvěrnosti pokročilejší, ve výjimečných případech skončili milenci v posteli. Dívka (v zájmu zachování mravnosti) ležela buď na břiše, nebo měla přitaženou pokrývku až k bradě. Když konečně z postele vstala, byla (ke zklamání mužských diváků) většinou oděna do beztvaré milencovy košile. Proč nepoužila vlastní (taktéž beztvarý) oděv, jsme nepochopili.

Pak život nabral rychlost a film taky. Dnes po prvním žravě mlaskavém polibku následuje něco, co vypadá jako závod, kdo rychleji stáhne tomu druhému kalhoty. Pohlaví nehraje žádnou roli, holky jsou stejně dobovačné jako kluci. Po dalším stříhu už následuje scéna v posteli. Namlouvání a chození, které bylo ve filmu (i v životě) tím nejhezčím, neboť znamenalo vzrušující objevení, očekávání a poznávání, z toho úplně vypadlo.

A konečně se dostáváme k sexu. Odehrává se ve třech fázích – podle věku. První fáze: jak ho získat, druhá: jak si ho užít, třetí: jak se mu úspěšně vyhnout. V jaké fázi se právě nacházíte, nejspíš budete nejlépe vědět sami.

Jinak - přejí vám hezké letošní léto se vším, co k němu patří!

Hana Marie Körnerová

2 OBJEKTIVEM BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ

3 FEJETON
(HANA MARIE KÖRNEROVÁ)

4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

5 STAROSTA ODPOVÍDÁ
(PAVEL ŠUBR)

6-7 CESTIČKA K DOMOVU,
CESTA ŽIVOTEM
(HANA FRIEDRICHOVÁ)

8-9 ULICE VOJTÍŠKOVA
ČÍSLO POPISNÉ 206
(KLAMENT REJŠEK)

10-11 JANIČKA
(HANA MARIE KÖRNEROVÁ)

12-13 KRAJEM MÝCH PŘEDKŮ
(KAREL RAIS, PAVLA KEJKLÍČKOVÁ)

14-15 VÝZNAMNÉ VÝROČÍ
KANONÝRA JABŮRKA
(JIRÍ VACEK, JIRÍ HANUŠ)

16 DĚKAN JOSEF ŠTURMA
(JOSEF ŠPŮR)

17 SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ
FOTOGRAFII ZÁMKU

18 Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ

19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI

20 BOREC KTERÝ DOKÁZAL
PROŽÍT ŽIVOT
(EDUARD ČELIŠ)

21 MINIVOLEJBAL V BARVÁCH
(JAROSLAV VOVES)

22-23 ŠIKOVNÉ RUCE, CHYTRÉ HLAVY
PAVEL HOLEKA
(EDUARD ČELIŠ)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STRANA 1 / VÁCLAV LEJDAR
MFF „POD ZVIČINOU“ 2016

STRANA 24 / PETR LAUŠMAN
OKNO DO ZÁMKU

MIMOŘÁDNÉ LETNÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 22. 7. 2016

Bělohorské listy

periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává Město Lázně Bělohrad

Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová,
Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr,
Jaroslav Voves.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad

Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Grafika, sazba a tisk:

Tiskárna ARPA, Kotkova 792, Dvůr Králové nad Labem

Zeptali jsme se za vás

SOU LÁZNĚ BĚLOHRAD NA SOUTĚŽI STUDENTSKÝCH FIREM V PRAZE

Dne 14. 4. 2016 se třída nástavbového studia 1. N z našeho SOU pod vedením Ing. Plecháčové a PaedDr. Dědečka zúčastnila projektu studentských firem „JA Czech“ v Praze, v Galerii Harfa. Tento projekt rozvíjí studentské schopnosti v oblasti podnikání a umožňuje vyzkoušet si, prodat a prezentovat své výrobky „na vlastní kůži“. Zpočátku se studenti z 1. N rozdělili do několika studentských firem, kde si vymysleli jedinečný název a užitečný produkt, kterým by mohli zaujmout zákazníky, ale i porotu a vyzkoušet si, co podnikání v praxi obnáší.

Výrobky jsou hotové, prezentace ucelené, autobus natankovaný. Vyrážíme do Prahy! Před samotným prodejem bylo třeba zajistit

svůj prodejní stánek po vizuální stránce, a tak přilákat zákazníky. Samotný prodej šel našim studentům „jako po másle“. Dokonce i ministr financí Andrej Babiš zakoupil od studentů několik výrobků. Stánky obcházela porota, která rozdávala nejen body, ale i cenné rady do budoucího podnikání.

Stres a obavy se dostavily ve chvíli, kdy přišlo samotné prezentování výrobku před porotou a davem publika. Nervozita sehrála svou roli. Při ní občas i natrénovaný proslav seže a nějaké to slovo vypadne. Vše dopadlo, jak dopadlo, a nyní se už čeká jen na vyhlášení. Z přihlášených 156 studentských firem ze 72 středních škol a odborných učilišť se jich do

Prahy dostavilo 41. Právě z těchto se vybíralo 6 nejlepších, které postupovaly do semifinále. Bohužel žádná z našich firem neměla tu čest zařadit se mezi TOP 6.

Nicméně úspěch na sebe nenechal dlouho čekat. Firma LIGNUM (Petr Brádle, Tomáš Pavlas, Jan Zákravský, Jakub Kordík a Filip Brendl) byla oceněna za NEJLEPŠÍ FINANČNÍ ŘÍZENÍ částkou 5.000 Kč, a tak zlepšila náladu celé třídy i učitelům. Studenti si z Prahy odvezli nejen nezapomenutelný zážitek a finanční obnos z prodaných výrobků, ale i cenné rady, které jim mohou pomoci ve svém zdokonalování.

Převzato z Jičínského deníku

Ředitelé ředitelů SOU Lázně Bělohrad jsme se zeptali, jak hodnotí výsledky žáků nástavbového studia na celostátní soutěži v Praze?

Tohoto výsledku si vážím o to víc, že jsem ho neočekával. Zvláště mi dělá radost, že současná třída NS vytvořila výborný kolektiv, který táhne za jeden provaz a je to vidět ve všech oblastech studia. Jedním z výsledků je již výše zmíněný úspěch na soutěži. Mám z toho opravdovou radost.

Blíží se závěr školního roku, to máte určitě spoustu práce?

Konec školního roku je vždy hektické období, tak nějak vrchol celoročního snažení. Momentálně nás čekají závěrečné zkoušky všech oborů, které již několik let, podobně jako maturity, mají celostátní zadání (tyto závěrečné zkoušky nejsou tak medializovány jako maturity). Jsme zvědaví, jak žáci uspějí. Zaměstnavatelé na ně čekají s otevřenou náručí. Neustále k nám docházejí firmy a nabízejí našim žákům volná místa. Je to až neuvěřitelné.

Škola není jenom výuka?

To určitě ne, čekají nás nějaké exkurze, výlety na závěr školního roku, máme za sebou finále celoškolského turnaje ve florbale, atletické přebory školy a chystáme sportovní kurz pro 2. ročníky, který se uskuteční v okolí našeho města. Již 6. rokem, pořádáme fotbalový turnaj „O putovní pohár starosty města Lázně Bělohrad“. Letos se očekává zvláště silná konkurence z celého kraje. Z této akce se stává pěkná tradice. Koncem června budeme pomáhat při organizaci Mezinárodního folklórního festi-

valu „Pod Zvičinou“, kde zajišťujeme každoročně ubytování. Zároveň se připravujeme na provozování doplňkové činnosti po dobu letních prázdnin v areálu U Lva a naší sportovní hale, která je nedílnou součástí naší školy. Celé prázdniny již máme prakticky „vyprodané“. Na podzim potom budeme jedním ze spolupřátelů velké celostátní akce turistů „Poslední puchýř“. Většinu těchto akcí pořádáme s významnou podporou města Lázně Bělohrad, za což jim patří dík.

Slyšel jsem, že škola uvažuje o zateplení budovy, co je na tom pravdy?

Po letech, kdy jsme díky různým optimalizačním snahám byli prakticky vyřazeni z možnosti získat jakoukoli dotaci, se na nás konečně usmálo štěstí a Královéhradecký kraj dal souhlas k možnosti žádat o dotaci na zateplení a výměnu oken na hlavní budově školy a sportovní hale. Do akce jsme byli zařazeni na poslední chvíli a jsem rád, že se nám podařilo dát dohromady veškeré podklady (energetický posudek, projektovou dokumentaci, apod.). Výsledkem je žádost, která byla podána v polovině dubna. Nyní je na poskytovateli dotace, Ministerstvu pro místní rozvoj, jak rozhodne. Výsledek očekáváme někdy koncem léta. Kdyby vše dobře dopadlo, realizace by proběhla nejspíše na podzim roku 2017 a došlo by k zateplení hlavní budovy společně se sportovní halou a výměně všech oken.

Co říci závěrem?

Závěrem bych rád poděkoval všem, kteří pomáhají naší škole udržet se v rejstříku škol a v povědomí regionu. A těch není málo.

Mgr. Pavel Petr, ředitel SOU

ŽIVOT NA DLUH

Proč si půjčujeme?

Vzít si půjčku je vždycky sázka do loterie. Důvodů je opravdu hodně a závisí na životních situacích a typu osobnosti. Samozřejmě je velký rozdíl mezi úvěrem na koupi bytu a půjčkou na dovolenou. Obecně se dá říci, že do nerozvázných půjček se pouští především lidé s nižším sebevědomím, kteří si penězi dokazují svou cenu například tím, že sobě i rodině vytvoří pěkný životní standard.

Dá se vztah k financím naučit?

Schopnost hospodařit s financemi nesouvisí s inteligencí člověka. Určuje ji především původní rodina a její vztah k materiálním hodnotám, ale ovlivňují ji i společenské tlaky, například porovnávání se s druhými v rámci jakéhosi materiálního soupeření. Rozhazovačnost může být také důsledkem toho, že si „chceme koupit štěstí“ a v životě nám něco chybí.

Jak dluhy působí na psychiku?

Záleží na výši dluhu a možnosti jej řešit. Velký problém to znamená především pro úspěšné muže, kteří si krach odmítají připustit, protože zárná kariéra byla pilířem jejich života. V praxi jsem se setkala i s ženami, jejichž partner se kvůli dluhům zastřelil nebo oběsil. Dluhy se nedají zaspát, umlčet ani jen tak vygumovat. Dluhů se nezbavíte, když je budete ignorovat. Naopak. Děláním „mrtvého brouka“ situaci jenom zhoršíte.

Co dělat, když jste „ve finanční tísní“?

Jste-li zaměstnanec či nezaměstnaný, důchodce nebo žena na rodičovské dovolené, zvažte možnost oddlužení. Kontaktujte dluhovou poradnu www.dluhovaporadna.com a domluvte si nezávaznou a bezplatnou schůzku, na které bude zhodnocena Vaše dosavadní situace a navrhnu vhodné řešení.

Lidé se bojí, že při soudním oddlužení budou žít pět let v bídě, ale realita je jiná. Při oddlužení může být odpuštěno až 70 % dluhů a dlužníkovi vždy musí zůstat nezabavitelné minimum.

Co všechno lze do dluhu zahrnout?

Bankovní i nebankovní půjčky a úvěry, závazky vůči státním sektorům, pojišťovně. Dlužné nájemné či neuhrazené faktury za telekomunikační služby...

Petra Ryšavá, Dluhová poradna

Starosta odpovídá

Chtěla bych se vyjádřit k třídění odpadu ve městě. Vždy, když chci dát do kontejnerů na plasty PET lahve (třídím odpad), tak jsou kontejnery jak u hasičárny, tak u Jednoty plné. Všimla jsem si, že se tyto kontejnery vyváží pouze jednou týdně. Nemohlo by se zařídit, aby byl častější vývoz těchto kontejnerů? Kolikrát není kam dát plasty nebo papíry? V Nové Pace fungují i černé popelnice, kam lidé hází odpad, jako slupky od brambor atd. Jsou takové popelnice i nás?

Město už před několika lety zrušilo ve městě kontejnery na směsný odpad, neboť svozové vozy zajedou do všech ulic a každý může mít popelnici. Ve městě je rozmístěno 34 kontejnerů na plasty a 18 kontejnerů na papír, které se vyvážejí každý čtvrtek. Náklady na vývoz kontejnerů na plasty jsou cca 500 tisíc Kč a na vývoz kontejnerů na papír 200 tis Kč ročně. Od Ekokomu obdrží město zpět cca 400 tisíc Kč. Při zdvojnásobení vývozu tříděného odpadu by město doplácelo na tříděný odpad nejméně 600 tisíc Kč, ale spíše až 750 tisíc Kč ročně. Tuto částku bychom buď museli zaplatit z rozpočtu města, nebo zvýšit místní poplatek za komunální odpad. Ten se ale snažíme dlouhodobě udržet na přijatelné částce 500 Kč na poplatníka. Přesto město doplácí na systém likvidace komunálního odpadu cca 750.000 Kč ročně (v roce 2014 i 2015), což představuje zhruba 180 Kč na poplatníka.

Pro občany města je otevřen sběrný dvůr. Právě sběrný dvůr by měl být místem, kam občané budou vytríděný odpad (plasty, papír, tetrapacky, sklo...) přednostně odvážet. Na městském úřadě a ve sběrném dvoře si každý může vzít pytle na plasty a tetrapacky a ty pak plné ve sběrném dvoře odevzdat.

Kontejnery na papír a plasty jsou často plné hned po jejich vývozu, neboť stačí jeden neukázněný občan, který do nich vhodí třeba nesešlapané kartonové krabice a kontejner zcela zaplní. Také v kontejnerech na plasty často končí úplně jiný odpad než plasty (koberce nebo dokonce různý nábytek) nebo nesešlapané plastové lahve. Takže zvýšení počtu svozů by možná ani příliš nepomohlo.

Černé popelnice v Lázních Bělohradě nemáme a ani o nich v dohledné době město neuvažuje. Kompostárna na Horní Nové Vsi je otevřena s obsluhou každé úterý a pátek. Na trávu a další bioodpad je zde přistaven modrý kontejner, na větve je vyhrazen prostor před oplocenkou. Občané zde mohou bioodpad nebo větve odložit kdykoli. Bioodpad je navíc možné odkládat ve středu a v sobotu ve sběrném dvoře.

Myslím si, že celý systém likvidace a třídění komunálního odpadu musí být postaven na kázní občanů, pokud ta nebude (a často jde o pár neukázněných jedinců), nepomůže ani větší množství svozů.

Mohl byste napsat, které investiční akce v současné době ve městě probíhají a jaké další se připravují?

Zprávu o investičních akcích ve městě předkládá vždy na jednání zastupitelstva města místostarosta a můžete ji najít na webo-

vých stránkách města www.lazne-belohrad.cz. V současné době probíhají tyto akce:

- 1) Kanalizace a vodovod obce Brtev – kolaudace by měla proběhnout na přelomu července a srpna.
- 2) Dostavba sportovního areálu u Bažantnice – 1. etapa – stavba byla v dubnu a květnu na 1,5 měsíce z důvodu vysoké vlhkosti přerušena, 9. 6. byla dokončená stavba předána městu, nyní probíhá instalace vnitřního vybavení.
- 3) Dostavba sportovního areálu – 2. etapa – proběhlo výběrové řízení na zhotovitele, o zahájení stavby rozhodne na nejbližším zasedání zastupitelstvo města.
- 4) Výstavba sdružené kanalizační přípojky v dolní části náměstí K. V. Raise – stavba probíhá.
- 5) Rekonstrukce vnitřních prostor hasičské zbrojnice a knihovny – stavba probíhá.
- 6) Výstavba chodníku u bývalé jídelny firmy DEPRAG CZ – vzhledem k nesouladu výstavby parkoviště na místě bývalé jídelny Depragu s územním plánem je stavba odložena.
- 7) Rekonstrukce 2 bytů v Kotykově aleji – byty budou v nejbližší době dokončeny a nabídnuty do nájmu.
- 8) Stavba pupmparku u hřiště v Horní Nové Vsi – proběhlo výběrové řízení na zhotovitele, stavba bude v průběhu léta zahájena.
- 9) Rekonstrukce kanalizace a komunikace v Nerudově aleji – byla nutná aktualizace projektové dokumentace, stavba by měla proběhnout letos na podzim.
- 10) Rekonstrukce bytu v č. p. 20 na náměstí K. V. Raise – rekonstrukce proběhne letos na podzim.
- 11) Úpravy vycházkové trasy kolem Pardoubku – proběhlo doplnění dřevěných soch a bude vybudován „senior park“ (dřevěné cvičební stroje).
- 12) Přeložení chodníků v Družstevní ulici v Horní Nové Vsi – probíhá výběrové řízení na zhotovitele.

Letos jsme také dokončili dětské hřiště u mateřské školy (přístřešek pro kola, oplocení tepelných čerpadel, zasetí trávy) a výtah v domě s pečovatelskou službou.

Město dále zpracovává projektové dokumentace na akce, kde bude možné získat dotaci z fondů EU nebo ze státního rozpočtu. Jde např. o: protipovodňová opatření v Dolní Nové Vsi, revitalizaci zeleně ve městě, odbahnění a úprava rybníku Pardoubek, zateplení hasičské zbrojnice Lázně Bělohrad, cyklostezku z Horní Nové Vsi do Dolního Javoří, atd. Dále jsme požádali o dotaci na cisternu a na dopravní vozidlo pro zásahovou jednotku hasičů a hledáme možnosti získat dotaci na rekonstrukci Nádražní ulice a budovy nového městského úřadu v čele náměstí. Kromě těchto akcí jsou projekčně připraveny nebo se připravují některé další investiční akce.

Ve městě a jeho okolí se uskuteční také několik investičních akcí ze strany dalších investorů (Královéhradecký kraj – silnice na Hořice, Jičín a Brtev, RWE – posilovací stanice v ulici TGM a připravuje se postupná výměna nízkotlakového potrubí za středotlakové,

VOS – rekonstrukce kanalizace v ulici Jínova a části Nerudovy aleje, připravuje se rekonstrukce úpravny vody ve směru na Lány, Povodí Labe – rekonstrukce nábrežních zdí Javorcky v ulici Za Mostem, atd.).

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Na zasedání zastupitelstva města, které se uskutečnilo **20. dubna 2016**, zastupitelé schválili vzorovou kupní smlouvu na prodej stavebních pozemků, schválili prodej pozemku v Brtvi, vzali na vědomí rozpočtová opatření č. 2 a 3/2016, schválili rozpočtové opatření č. 4/2016, vzali na vědomí informaci o Fondu záchrany architektonického dědictví, pověřili radu města ke zveřejnění záměru prodeje zámku za minimální cenu 15 milionů Kč a uzavření smlouvy o zprostředkování prodeje zámku s firmou VIPCastle, schválili individuální dotace z rozpočtu města, na valnou hromadu Vodohospodářské a obchodní společnosti delegovali místostarostu Jana Pavláška, schválili uzavření smlouvy o odškodnění pro získání akcie VOS, navrhl starosta Pavla Šubra do představenstva VOS na nové volební období, schválili uzavření dodatku č. 3 ke smlouvě o dílo na výstavbu 1. etapy sportoviště a vzali na vědomí zprávu o investičních akcích města. V diskusi se jednalo o prodeji stavebních parcel, bufetu v základní škole a výstavbě sportovního areálu u Bažantnice.

Další zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **26. května 2016**. Zastupitelé na tomto zasedání schválili dodatky ke smlouvám o poskytnutí dotací na akce výstavba vodovodu a kanalizace v Brtvi a na zateplení budovy Bělohradské mateřské školy, na jejichž základě dochází k navýšení dotací na tyto akce. V diskusi se jednalo především o výstavbě vodovodu a kanalizace v Brtvi.

Pavel Šubr

CESTIČKA K DOMOVU, CESTA ŽIVOTEM

V těchto dnech si připomínáme výročí, kdy před 90 lety zemřel náš nejvýznamnější rodák, spisovatel Karel Václav Rais. O jeho životě i tvorbě bylo již mnoho napsáno a je dosti materiálů, ze kterých je možné čerpat pro připomenutí života i odkazu tohoto velkého a skromného literáta.

K. V. Rais se narodil 4. ledna 1859 rodičům Václavu a Kateřině Raisovým po třináctiletém manželství. První dvě děti, Anna a Jan, zemřely brzy po narození, třetí v pořadí, Tonička, ve dvou letech. Není proto divu, že Karel i jeho dva mladší bratři, Antonín a Jindřich, byli obklopeni nesmírnou láskou a péčí. Sám Rais na své rodiče vzpomíná: „Žili a dýchali pro nás, nám patřily všechny tužby a snahy jejich a není možno té lásky jejich obsáhnout, vylíčit, zbývá jen vroucně, převroucně vzpomínati.“ Verši na jejich hrobě u hřbitovní zdi v našem městě „... a Bůh jim oplat' všechno nastokrát,“ končí upřímné vyznání z pera jejich syna Karla. Děti Raisových byly vychovány k pokoře a úctě a sami rodiče jim toho byli příkladem.

Zájem o literaturu Karel zřejmě zdědil po otci, který odebíral časopisy a zajímal se i o politické dění. Byl zvolen do obecního výboru a býval také volen pro nepřímé volby do sněmu a říšské rady.

Jako žák byl Karel svědomitý a učenlivý, jeho řídicí učitel František Lopatář v něm objevil i zájem o hudbu. Zasvětil ho do výuky hry na housle a později i klavíru. Možná, že to byl právě on, František Lopatář, kantor, varhaník, sbormistr a skladatel, který mu byl vzorem při volbě budoucího povolání. V té době, v druhé polovině 19. století, končila povinná školní docházka již ve 12 letech. Po prázdninách Karel nastoupil do vyšší školy do Vrchlabí a po roce na reálku do Jičína, kde se vzdělávali učitelé. Po třech letech studii se přihlásil do císařsko – královského učitelského ústavu, rovněž v Jičíně. Vzpomínky z té doby se vážou zejména na odloučení od rodiny, ke které byl Karel velmi citově vázán. Ale školní týden uplynul a „cestička k domovu“ zase vedla mladého adepta učitelství do rodičovské a bratrské náruče. Miloval svůj kraj, stezky kolem Bělohradu, rád se toulal po kraji, sledoval přírodu a již jako mladý si uvědomoval, jaký krásný kout naší země nám byl darován.

Po složení maturitní zkoušky a obdržení jmenovacího dekretu se mladý učitel vydal na Vysočinu do Trhové Kamenice. Bylo mu necelých 19 let a byla to dosud největší vzdálenost od rodiny. Cesta povozem do Kamenice trvala jeden a půl dne a loučení s otcem a bratrem se neobešlo bez pláče. Městečko Kamenice mělo v té době něco přes 1 200 obyvatel, z větší části katolického vyznání. Menšinu tvořili Židé, kteří zde rozvinuli vlnařský průmysl, který v té době byl už na ústupu, stejně jako kdysi věhlasné trhy. Obyvatelstvo bylo chudé, Rais zde postrádal kulturní a společenský život, jaký panoval v Jičíně i v Bělohradě, kde se Rais zapojil do ochotnického divadla. V pamětech je vzpomínka na jeho roli Švandy v Tylově Strakonickém dudáku. Přes mnohá zaváhání nakonec místo přijal a ředitelem Macháčkem mu byl vyměřen slušný plat. Horší to bylo s ubytováním. Obýval studený, vlhký pokoj a k jeho počínajícímu revmatismu nepřispělo ani hrání na kůru v zimních měsících. Revmatismus ho provázel po celý zbytek života.

Raisovi byla přidělena čtvrtá třída, do které chodilo 65 děvčat ve věku 12 až 14 let. V chlapecké třídě vyučoval tři hodiny měřičství a kreslení. Škola byla malá, svými prostory nedostatečná, některé třídy byly umístěny i do městských domů. Rais byl dobrým, svědomitým učitelem, přísným, ale spravedlivým. Ve třídě měl kázeň a u žáků i kolegů si získal oblibu. U dívek pak obdiv k jeho krásným modrým očím, jak jest

psáno. Horší to bylo s docházkou dětí do školy, špatným oblečením a nedostatečnou jejich stravou. Postupně se zasazoval o další vzdělávání dospělých i dětí mimo školu a o rozvoj kulturního a společenského života.

Ale vše nebylo tak černé, jak se zprvu zdálo. Svě příznivce našel mezi kolegy, nejvíce si porozuměl s Karlou Burešovou, mladou industriální učitelkou. Z jejich vztahu a z toulek po okolní přírodě se vyvinul láskyplný vztah, který, bohužel, skončil tragicky. Karlička zemřela na souchotiny nedlouho poté, co si slíbili věrnost a naplánovali společnou budoucnost. Karlova citlivá povaha se s touto ztrátou nevyrovnala a rozhodl se Kamenici opustit. Byl přeložen do nedalekého Hlinska, jeho třídu převzala kolegyně Marie Hrozná. V Hlinsku byl spokojen, město žilo společenským i kulturním životem, do kterého se sám zapojil. Do Kamenice často dojížděl na hrob své zemřelé

Karly, kde se setkával s Marií Hroznou. Po ročním působení v Hlinsku se s ní oženil. V roce 1883 se manželům narodila dcera Marie. Ta na roky strávené v Hlinsku později ráda vzpomínala.

V té době Rais vydává svá první literární díla, především fejetony a básně v Humoristických listech nebo povídky a říkanky pro děti. Zpočátku pod pseudonymem Prokop Bodlák nebo Petr Bodlák. Jako by si nebyl jist, jaký ohlas budou mít jeho prvotiny u čtenářů. Složil zkoušku pro vyučování na měšťanské škole a po prvních větších literárních úspěších začíná usilovat o učitelské místo v Praze, kde by také mohl pokračovat v úspěšné literární práci. Jeho první kniha vzpomínek z dětství a mládí „Poslední léto“ byla kritikou vysoce hodnocena a srovnávána s „Babičkou“

B. Němcové. V té době také vzniká román „Západ“, který nejprve vycházel na pokračování v časopise Osvěta, po třech letech vyšla samotná kniha. Rais tento román pokládal za své nejlepší dílo. Jeho hlavními literárními vzory byli Václav Beneš Třebízský a Svatopluk Čech.

Románem Západ jakoby městečko Kamenice vešlo do širšího povědomí zejména umělců – malířů, pro něž líčení zajímavé drsné krajiny bylo vítaným námětem pro jejich tvorbu. Zejména Antonín Slavíček byl Západem tak zaujat, že v Kamenických strávil několik prázdnin a vytěžil tam pro svá díla mnoho látky. Jezdili tam za ním jeho kolegové i umělci jiných oborů.

Do Vitanova se v roce 1904 přistěhoval Slavíčekův spolužák František Kaván, který zde vytvořil svá nejlepší díla. Jedno z nich zdobilo Raisovu pracovnu do konce jeho života. Stali se přáteli, spojovala je vzájemná úcta, skromnost, až plachost. Jeho podkrkonošské kořeny nalézaly v Raisových postavách konkrétní osoby ze svého okolí. Věrná charakteristika Pantáty Bezouška mu připomněla vlastního otce tak věrně, že po přečtení románu neváhal reagovat a Raisovi napsal děkovný dopis. Sám přispíval Raisovi stručnými zápisky a charakteristikami postav i prostředí. Jejich přátelství trvalo po celý Raisův život. Kontakt s Kavánem pak udržovala dcera Marie Mísková, která vydala knížku vzpomínek v dopisech obou těchto vzácných a sobě blízkých lidí. V dopisech Kaván oslovuje Raise „Slovutný pane“, sám se z dob svých studií podepisuje „Franta Kaván, žák malířské akademie“. Jeden z věnovaných obrázků nese věnování tohoto znění: „Na ztracených vartách. Z podkrkonošského srdce věnuje Franta Kaván 1892.“ Snad není na škodu si tohoto zajímavého člověka připomenout některými úryvky z jeho dopisů K. V. Raisovi:

(Text byl ponechán v původní verzi.)

Měli jsme v horách velký oupad sněhu, do většiny síce ho tak neschytilo jako někdy, ale proto nebylo možná se vystřčit. Myslel jsem, že bych trochu pobahoval s malováním, ale byla s tím suchota.

Chodím tak mnoho po Vašich krajích a lídech, jako bych Vaše stopy hledal nábožně, a kde mají zblázněné palice po Vaše nepomáhá.

Račte přijmout taky kousek zejména ledabylo škráb, ale zduchovaný, jak jsem se vyhrabal se škatulkou, když nebylo tak zima.

V té bouři sněhové člověk potřebuje cítit bít české srdce, které přetrpí mnoho, ale nezhyne, neboť buděno a síleno mnohým svatým písmem, velkou láskou k národu vnuknutým.

U nás dědkové jinak „pěvní“ taky na mnohých míst Vašich povídek prudce pejpaří z vyhaslé dýmky, a když mají právě promluvit, taky jim v krku hvízdá. Třeba se ani o jméno nestarali, řeknou: „Máte-li zas něco jako tenkrát“ – rozumí se Vaši knihu.

František Kaván se narodil ve Lhotě Víchovské u Jilemnice v roce 1866, střídavě žil v Podkrkonoší, na Vysočině, velmi krátce v Praze. Zemřel v Libuni v roce 1941. Jeho charakteristickým rysem byla bezmezná dobrota, upřímnost, skromnost k sobě a úcta k druhým. Obdivoval díla K. V. Raise, vlastní obrazy nazýval „mazbičkou“ nebo „ledabylo škrábem“, který nestojí za řeč.

Byl však jeden z hlavních pilířů českého krajinářství devadesátých let minulého století.

K dalším významným Raisovým přátelům patřili např. Alois Jirásek, prof. Dr. Josef Thomayer, Jaroslav Vrchlický, Zikmund Winter. Nejuzší přátelství pojilo Raise s Mikolášem Alšem, s kterým si jako s jedním z mála tykal a často ho navštěvoval v jeho bytě. Byl to právě K. V. Rais, který se v roce 1913 nad rakví loučil se svým přítelem na vyšehradském Slavíně. V Alšově pozůstalosti se zachovalo 40 Raisových dopisů a pohlednic, v Raisově pozůstalosti 28 Alšových. Aleš byl nejvýznamnějším ilustrátorem Raisových děl, stejně jako Adolf Kašpar.

Po desetiletém působení na Hlincecku se splnilo Raisovo přání a v roce 1887 získává učitelské místo v Praze. Nejprve působil na obecné škole v Podolí, po dvou letech povýšil a stal se učitelem oboru gramaticko – historického na měšťanské škole na Žižkově a v roce 1894 byl jmenován učitelem téhož oboru na měšťanské škole chlapecké na Královských Vinohradech. Po čtyřech letech se stává definitivním řídícím učitelem na zřízené dívčí škole a v roce 1899 je

jmenován ředitelem II. měšťanské školy dívčí na Královských Vinohradech.

V roce 1895 se manželům Raisovým narodila druhá dcera Doubravka. Jako dospělá se pokoušela o literární dráhu, přispívala do časopisu Ženský svět (List paní a dívek). Na rozdíl od starší sestry Marie nikdy nic nepublikovala knižně. Doubravka v roce 1944 umírá po dlouholeté těžké chorobě.

Raisovi se v Praze dařilo, ředitelské místo zastával odpovědně a přitom ještě stačil tvořit svá literární díla. Získával si oblibu nejen mezi čtenáři, ale získal i významné ocenění. Za práci v oboru beletrie jmenovala jej akademie císaře Františka Josefa I. svým členem mimořádným. Rais se zapojuje i do pražského kulturního života a navazuje vzácná přátelství. Byl vítaným, spíše tichým společníkem, i když sám též přispěl nejednou veselou historkou. S přáteli pořádají výlety do okolí Prahy, později konají jen vycházky po vltavském nábřeží nebo navštěvují nádražní restaurační salónek.

Náročná práce ředitele školy Raise vyčerpávala natolik, že musel během svého působení požádat o zdravotní dovolenou. Kde jinde, než v Bělohradě, místě svého mládí. Dcera Marie vzpomíná: „Každé jaro tatínek uvažoval, že by se snad mělo zas jet někam jinam, ale v červnu již zase psal o byt v Bělohradě: „Poslední dobou bydlila rodina nejčastěji na poště u Václava Malého, kam za Raimem přicházeli i příjížděli jeho přátelé. To aby poznali ten kraj, který tolik ve svých dílech opěvuje a který tolik miluje. Eliška Krásnohorská v době svého léčení v lázních pobývala též v jednom domě s Raisovými – u Malých na poště.“

Zdravotní stav K. V. Raise se zhoršoval zejména po smrti jeho manželky Marie a posléze i po smrti svého zetě Dr. Míška. V témže roce zemřel i jeho nejmladší bratr Jindřich, který mu byl svojí povahou velmi blízký. Ve svém pokoji v Čermákově ulici na Královských Vinohradech byl obklopen knihami, obrázky, pohlednicemi a předměty, které mu připomínaly blízké přátele a Bělohrad. Se školou se rozloučil, zdravotní stav nedovoloval pracovní zátěži, bez kterého se práce ředitele školy neobejde. V kronice školy se uchovala zpráva: „Členové sboru, kteří pamatují ředitelování pana Raise, naučili se v něm ctít člověka dobrého, nesmírně svědomitého a nad pomyšlení jemného. Nikdy nikdo ze sboru učitelského nepocítil jeho nadvlády, vedl vždy školu ve volném a svobodném duchu, nelekal se veselého ducha mezi dětmi i v učitelském sboru. Budeme vždy na něj s láskou a úctou vzpomínati a přejeme mu, aby zasloužilého odpočinku užíval ještě dlouho při skládání svých krásných povídek pro náš národ. Nikdy na něho nezapomeneme.“ Bezesporu, krásné ocenění. Škola stále nese název „Škola K. V. Raise“.

K. V. Rais zemřel 8. července 1926 ve věku 67 let. Do pražského krematoria se s milováním spisovatelem přišli rozloučit i zástupci rodného města. Zazněly zvuky lesních rohů, Dvořákova Biblická píseň, píseň Zasvit' mi ty, slunko zlaté a na závěr národní hymna. Mezi množstvím věnců a kytic se vyjímal věnec z polního kvítí z kraje „Zapadlých vlastenců“. Těch, o kterých dovedl Rais tak věrně psát, které miloval a kteří milovali jeho.

Hana Friedrichová, foto: archiv

ULICE VOJTÍŠKOVA

••• číslo popisné 206 •••

Z tohoto domu byli 17. června 1942 německými násilníky odvlčeni a v koncentračních táborech umučeni

<i>Vojtíšek Jan</i>	<i>otec</i>	<i>1885</i>
<i>Vojtíšková Bož.</i>	<i>matka</i>	<i>1888</i>
<i>Vojtíšek Adolf</i>	<i>syn</i>	<i>1914</i>
<i>Vojtíšková Bož.</i>	<i>dcera</i>	<i>1920</i>
<i>Vojtíšek Jan</i>	<i>syn</i>	<i>1912</i>
<i>Vojtíšková Krist.</i>	<i>snacha</i>	<i>1913</i>
<i>Trojánek Jaroslav</i>	<i>zaměstnanec</i>	<i>1911</i>

Věčná budiž paměť nevinným obětem!

Na desce sedm zavražděných. Za heydrichiády umírali ti nejlepší z věrných, nejstatečnější ze statečných. Ano, ne vždy, na památnících se jmény obětí v seznamech jmen nacházíme i udavače, kteří neměli štěstí - ale i tak platí: těch pět tisíc, mezi nimi bylo hodně, hodně moc těch nejčestnějších z nejčestnějších. Zde to byl Jan Vojtíšek mladší, knihtiskař a majitel živnosti.

Jedeme z centra Lázní Bělohradu směrem na Dolní Novou Ves, pod náměstím K. V. Raise, navazující na Malé náměstí, stojí náš dům.

Ulice Vojtíškova. Číslo popisné 206. Díváme se na jednopatrový dům se sedlovou střechou otočenou do ulice a převyšující své sousedy s čísly 83 a 207. Za zády máme Fričovo muzeum, po pravé straně, až za silnicí, stojí ZŠ v Komenského ulici.

Text na tmavé pamětní desce.

Co se zde stalo v dané středěční ráno 17. června 1942 - den poté, kdy se v sídle Geheime Staatspolizei v Praze na Bredovské ulici v Petschkově paláci dobrovolně přihlásil rotový dělesloužící Karel Čurda (*11. října 1911

v Nové Hlině u Třeboně), člen skupiny OUT DISTANCE, od 5. února 1942 příslušník Československé vojenské zpravodajské služby spadající pod londýnské Ministerstvo národní obrany?

LIDÉ

Otec. Z archivních fotografií na nás hledí tvář knihtiskaře Jana Vojtíška staršího. Postavou spíše subtilní, živé veselé oči, tmavý knír robustnosti hrdinů němého filmu. Pod tmavým sakem rostoucí bříško: to již v době, kdy z jeho tří dětí jen to nejmladší, Boženka po mamince, byla předškolákem - 17. června 1942 měla, ve svých dvaadvaceti letech pár dní před svatbou.

Syn. Prvorozený Jan. Sokol. Vlastenec. Nesmírně statečný člověk.

Po zřízení Protektorátu Čechy a Morava zůstal. Na amatérské fotografii, statný, s vysokým čelem, se usmívá a vztahuje ruce ke své tehdy novorozené dceře Janičce, v době zatečení půlroční. Ta na fotografii k tátovi váhavě vztahuje prstíky, sama bezpečně v náruči své maminky, paní Kristy. Jan po svém otci přebírá tiskárnu - a má kamaráda Rudolfa Drbohlava, také rodáka z Lázní Bělohradu, který je v této době ve svobodné Anglii a v hodnosti poručíka velí prvním kurzům dobrovolníků. Ti se po jejím vzniku 12. srpna 1940 rekrutují z těch příslušníků 1. československé smíšené brigády, kteří se hlásí k plnění zvláštních úkolů v týlu nepřítel.

A zastupující říšský protektor Protektorátu Čechy a Morava Reinhard Heydrich. Generál policie, SS - Obergruppenführer, tvůrce Hlavního úřadu říšské bezpečnosti, který mezi lety 1936 a 1939 vede gestapo, navazující na svého budoucího přímého nadřízeného Heinricha Himmlera. Takřka dvoumetrový bývalý námořník a letec, jeden z organizátorů holo-

Jan Vojtíšek (1932)

caustu, ředitel protektorátní policie, třetí nejvyšší představitel SS.

Ve středu 27. května, kdy se v 10.29 češe Josef Valčík (*2. listopadu 1914 ve Smolíně u Valašských Klobouk), v 10.35 ze vzdálenosti necelých tří metrů ze stenguna ráže 9 mm nevystřelil Josef Gabčík (*8. dubna 1912 v Rajeckých Teplicích u Žiliny) a následně za čtyřsedadlovým otevřeným šestiválcem v barvě polní šedi Mercedes-Benz 320 Kabriospecial s černými runami SS-3 popoběhne Jan Kubiš (*24. června 1913 v Dolních Vilémovicích u Třebíče), otevírá aktovku se dvěma bombami a jednu z nich, vlastnoručně upravený protitankový granát PT MK I vzor 73, po odjištění hází vedle pravého zadního kola protektorova vozu. Je to střepina buď z Heydrichova sedadla, či přímo z karoserie, která do blízkosti jeho sleziny vnaší žíně z vycpávky čalounění. Smrt nastává osm dní po atentátu, ve čtvrtek 4. června v 07.30 hod.

Manželé Vojtíškovi v Bažantnici (1939)

Adolf, Božena a Jan Vojtíškovi

DOBA

V noci z 27. na 28. března 1942 byla vysazena v prostoru Ořechova u Telče paradesantní skupina OUT DISTANCE (souběžný výsadek skupiny ZINC dokonce až u slovenských Gbel - přestože plánovaným cílovým prostorem OUT DISTANCE byl trojúhelník Vlašim – Pelhřimov - Tábor a ZINC Buchlovice u Uherského Hradiště). Skupina OUT DISTANCE byla tvořena Adolfem Opálkou, Karlem Čurdou a Ivanem Kolaříkem.

Záchytnou adresou skupiny OUT DISTANCE byly Lázně Bělohrad, č. p. 354, dům v ulici u Bažantnice, kde žil knihtiskař Jan Vojtíšek mladší s rodinou.

Po řadě nehod skupiny jako celku to byl velitel skupiny nadporučík Adolf Opálka (*4. ledna 1915 v Řešicích u Moravského Krumlova), který - po prvním pobytu po přistání u Telče ve svých domovských Řešicích - se vydává do Lázní Bělohradu a někdy po 9. dubnu 1942 se setkává s Janem Vojtíškem mladším. Není zde dlouho, jeho kroky pak následují do Pardubic (a nastává všeobecně známá anabáze, kde nejdůležitější role zaujmají místní manželé Krupkovi a kapitán Alfréd Bartoš (*23. září 1916 ve Vídni), velitel skupiny SILVER A - na okraj: v jeho pitevním protokolu čteme mimořádné údaje... obě střely vnikly do lebky pravým spánkem... pocházejí ze zbraně přítlačené ústím k pravému spánku... sebevraždu dvěma výstřely krátce za sebou).

Se jménem Jana Vojtíška se v historii hrdinů heydrichiády setkáváme v době obou neúspěšných náletů na plzeňskou Škodovku, 25. - 26. dubna a 4. - 5. května 1942. V té době přistávají na území protektorátu parašutisté pěti skupin. Svobodník Oldřich Dvořák přitom nese tolik potřebné vybavení na opravu slavné vysílačky Libuše, známé především z jejího posledního úkrytu před atentátem v budově strojovny lomu Hluboká u Ležáků nedaleko Chrudimi. A jsou to opět Lázně Bělohrad a je to opět Jan Vojtíšek, přes něhož se náhradní krystaly dostávají do rukou radisty Jiřího Potůčka (*12. července 1919 v jižních Tyrolích (dnes severní Itálie), nicméně od raných let přímo spojený s Břasy u Rokycan, tehdejší Vranovem, s panstvím hraběte Šternberka, sídlícího mj. na nedalekém zámku Březina).

1. května 1942 vychází v deníku Národní politika již v Británii domluvený text inzerátu o koupi česko-německého slovníku. Proč? Jednalo se o způsob, jak jasně upozornit potenciálně odločeného člena skupiny OUT DISTANCE o nutnost kontaktu - text inzerátu zněl „Koupím slovník jazyka českého. Nabídka na adresu Jan Vojtíšek, Lázně Bělohrad 354.“ Osobou, které byl určen, byl v té době neznámý desátník aspirant Ivan Kolařík (*22. března 1920 ve Valašském Meziříčí, v roce 1939 student lékařské fakulty). Na inzerát reagovat nemohl - pět dnů po seskoku spáchal sebevraždu jedem, při cestě ze Zlína do Vizovic. Jeho velitel Adolf Opálka úkolem Kolaříka nalézt pověřuje zbývajícího člena výsadku, původně kočího, následně dozorce společensky uznávané Finanční stráže, Karla Čurdu. Ten týden po

Vojtíškoví s dcerou Janičkou

vyjítí inzerátu marně čeká na kontakt a z bytu své nejstarší sestry v Kolíně odjíždí - do Lázní Bělohradu za Janem Vojtíškem, kde nachází vzkaz svého velitele spojit se s manželi Krupkovými (což následně vede k jeho inkorporaci do pardubické odbojové sítě). Někdy v této době musí Jan Vojtíšek mladší dostat pistoli anglické výroby - tu zakopává zřízenec jeho tiskárny Jaroslav Trojánek, a je to právě on, spolu s manželkou Jana, jejichž přesné datum a místo smrti známe: 24. říjen 1942, Mauthausen. Ano, bylo to ráno 24. října 1942, kdy skupinově do Mauthausenu dojeli rodinní příslušníci a pomocníci parašutistů, ať zaponených, či nezaponených do události v zatáčce Kirchmayerovy třídy v Praze - Libni 27. května 1942.

Na úmrtních listech, kdy ženy byly naháňeny do mauthausenských plynových komor a muži střeleni ranou do týlu, jsou uváděny časy v minutách. Dne 24. října 1942.

Dostáváme se k smrti hrdiny. Hrdinů.

SMRT HRDINY

A je to právě Karel Čurda, který je andělem smrti starého pana tiskaře Jana Vojtíška, jeho ženy Boženy, jeho nejmladšího dítěte, dcery Boženy, obou synů, Jana a Adolfa a Janovy manželky Kristýnky.

Karel Čurda žádá a dostává dovolenku od svého velitele nadporučíka Opálky ve středu ráno 27. května 1942... Odjíždí za sestrou Marií, nyní Mácovou, do Kolína. Tam nedorazí, protože během cesty oznamovaný atentát vše mění. Od noci z 28. na 29. května přespává na půdě domu číslo popisné 12 v tehdejší osadě Nová Hlína (dnes součástí Třeboně), domu rodiny jeho sestry Růženy, nyní Kostečkové, a matky. V Nové Hlině, v domě číslo popisné 26, žije jeho bratr František s rodinou, v domě číslo popisné 56 další přírodní příbuzní. Dům jeho matky navštěvuje četnický oddíl; Karel Čurda není v úkrytu objeven. Protektorátní úřady však ví, že je jediným z Nové Hlín, kdo - konkrétně 17. června 1939 - odchází do československé zahraniční armády. Nepřekvapí, že po českých četnicích přichází pracovníci gestapa: nyní by v úkrytu nepochybně nalezen byl - což se nestalo jen díky tomu, že šťastnou náhodou vůbec nebyl v domě. 12. června je vyhlášena amnestie

pro ty, kdo jakkoliv pomohou dopadení zahraničních vojáků (vždyť na místě atentátu je nalezen Gabčíkův samopal a druhá z Kubišových bomb); amnestie se týká i rodin těchto informátorů.

Český tisk přináší den nato, 13. června 1942, jako první v soupise předchozího dne zastřelených rodinu nadporučíka Oldřicha Pechala (*12. května 1913 v Osvětimanech u Uherského Hradiště), velitele s OUT DISTANCE souběžně vysazené skupiny ZINC. Popraveni byli jeho rodiče, sourozenci a příbuzní; sám nadporučík Oldřich Pechal byl již od 2. června vyslýchán (následně na konci září t.r. popraven oběšením, Mauthausen).

A je to 13. červen, kdy se na četnické stanici v Benešově objeví onen slavný dopis o „jistém Gabčíkovi ze Slovenska, a Janu Kubišovi, jehož bratr je hostinským na Moravě“.

Nelze nic říci na jistotu, v protokolech jasné slovo není, ale byl to patrně nikoliv strach o život vlastní, ale o život svých novohlánských příbuzných, a jejich tlak (možná ústící i do vlastního benešovského dopisu, psaného rukou „těžce ovládané pero“, čemuž dochovaný Čurdův rukopis z předválečných let naprosto neodpovídá), který vedl k dobrovolnému vstupu do Petschkova paláce v pražské Bredovské ulici. To se stalo 16. června 1942. A poté následovaly tři roky spolupráce s gestapem.

16. června 1942 Čurda podává zprávy. Také o svých kontaktech do Lázní Bělohradu...

A zbytek již, milý čtenáři, víš...

Není bezejmenných vojáků, každý měl své jméno, a to jméno bylo jedinečné.

Prvními obětmi heydrichiády jsou dvě rodiny v Rokycanech. Zde se vše točilo okolo dalšího ze statečných, železničáře Václava Stehlíka (*14. října 1879 v Rokycanech; v roce 1965 bylo publikováno svědectví o tom jak „bez nejmenšího zachvění se postavil před popravčí četou“) - zde nebýt nešťastných, hlubokých nesvárů v partnerském vztahu mladých manželů Mareškových, jeho dcery a zetě, nebyl by krátký pobyt parašutistů Ludvíka Cupala (*23. srpna 1915 v Břeclavi) a Vojtěcha Lukašíka (*11. července 1921 v Chropyni u Kroměříže) ze začátku května 1942 skončil popravou šesti rokycanských občanů. Nebýt Karla Čurdy, nebylo by popravy sedmi bělohradských občanů. Nebýt, nebýt, nebýt... ale bylo.

Každý z nás je svobodný. Je svobodný i náš názor na smysl činu Jana Kubiše a Josefa Gabčíka a na jeho dopad. Určitě možné ale je toto vnímat nejen jako úspěšnou cestu k anulaci Mnichovské dohody francouzskou a britskou státní reprezentací, k níž po 27. květnu 1942 skutečně došlo, nejen jako úspěšnou cestu k vyřazení Československa ze seznamu kolaborujících států, ale též jako hluboce lidskou a navýsost hrdinnou a čestnou reflexi osobních hodnot. Vědomí povinnosti a odpovědnosti. Vědomí nepodlomení se diktátu strachu a zdůvodnitelné zbabělosti.

Vědomí cti. A lásky.

Klement Rejšek, foto: archiv Literární prameny v archivu autora.

JANIČKA

Poprvé jsem ten příběh slyšela téměř před třiceti léty, krátce nato, co jsme koupili chalupu v Hřidelci. Kupodivu mi jej nevyprávěl nikdo z místních, ale dostal se ke mně oklikou – z Vojenské nemocnice v Praze.

„Myslím, že by tě jako spisovatele mohlo zajímat vyprávění jedné mé pacientky,“ řekl tehdy můj muž.

Měl pravdu. Zajímalo mě, ale zároveň jsem si byla jistá, že tuhle knihu bych nikdy psát nechtěla.

Stejně jako tu nechci opisovat smutnou historii rodiny Vojtíškových, zatčených 17. června 1942 po atentátu na zastupujícího říšského protektora Heydricha. Bělohradské listy ji mnohokrát zmiňovaly, takže je dobře známá v širokém okolí. Navíc si ji každý rok v den výročí připomínáme položením kytičky u zdi Vojtíškovy domu. Dům sám řadu let působí ponuře a opuštěně – skoro jako symbolická tečka za tragickým příběhem. Vždyť nikdo ze zatčených se do něj už nevrátil. Dokonce ani holčička, která nakonec jako jediná přežila. I když její přežití bylo nacistickým režimem označeno jako nežádoucí. Nežádoucí! Malinké dítě, jemuž v té době bylo pouhých šest měsíců...

Nežádoucí?!

V době, kdy jsem ten příběh slyšela poprvé, jsem byla matkou malých dětí, proto na mě tak silně zapůsobil právě osud holčičky. Byla příliš malá na to, aby chápala, co se kolem ní děje. Musela mít jen strach, který se na ni logicky přenášel z chování dospělých. A pak zůstala sama. Kolik strachu může takové dítě bez újmy unést?

Vím, že Janin příběh je jen jedním ze statisíců smutných válečných příběhů, jedinečný je ale tím, že se váže přímo k Bělohradu. A také

tím, že se odehrál v jednom z nejtragičtějších úseků novodobých dějin, neboť rodinu Vojtíškových zatkl týden po vypálení Lidic. Zpráva o vyhlazení Lidic vyrazila dech nejen tehdejšímu Československu, ale během několika hodin obletěla celý svět. A všude budila přesně takový děs, jak její strůjci zamýšleli. Jak zrůdná musí být ideologie, pro niž je adekvátním trestem za atentát povraždění mužů, internace žen v koncentračním táboře, zabití dětí (většina lidických dětí zemřela ve zplynovacích autech cestou do Polska), vypálení vesnice, zničení domů do samého základu, pokácení všech stromů a nakonec svedení potoka do jiného koryta. Aby nezůstala ani stopa po místě, kde do věřejška žily stovky lidí. Jakou hrůzu to slovo vzbuzuje svým obsahem: vyhlazení.

„Druhá světová válka byla tak strašlivá, že lidstvo už nikdy nic podobného nepřipustí,“ říkali rodiče a prarodiče. „Něco takového se už nikdy nesmí opakovat!“

Ale vraťme se k Janičce. Narodila se těsně před Vánocemi roku 1941, byla tedy v čase zatčení rodiny ještě kojeneček. I proto její matku Kristýnu jako jedinou gestapo po výslechu propustilo. Dočasně. Jakou hrůzu asi musela cítit ve všeobecné atmosféře strachu a nejistoty? Sama s malým dítětem! Hlavně kvůli němu se snažila udělat to nejlepší a nejrozmumnější: Urychleně opustila Bělohrad a odjela k rodičům do Benátek nad Jizerou. Strachu se ale nezabavila, tušila, že ji gestapo nenechá na pokoji.

V Benátkách Kristýna neměla jen rodinu, bydlela tam i její nejlepší přítelkyně Anička Řípková, manželka tajemníka městského výboru. Byly si tak blízké, že ji Kristýna požádala, aby se v případě dalšího zatčení postarala o její dcerku.

Stalo se tak o dva měsíce později, v srpnu. Pro Kristýnu si přijeli pod zámlinkou, že potřebují

bují ve Vojtíškově domě a především v tiskárně udělat inventuru. Místo do Bělohradu však mladou ženu odvezli na gestapo do Prahy. To bylo naposled, co Kristýna viděla své dítě.

Janička zůstala u Řípů, kteří věřili, že kojeneček nikoho zajímat nebude. Mýlili se. Na konci listopadu se znovu objevilo gestapo a jedenáctiměsíční Janu Řípkovým odebralo.

Musela to být srdcervoucí scéna: vyděšené dítě, které se křečovitě drží uplakané pěstounky, zatímco Karel Řípa, veterán z první světové války, invalida s nožní protézou, pokleká před gestapačkami a zapřísahá je, aby nechaly holčičku na pokoji a raději zastřelily jeho.

Jak známo, na gestapo žádné prosby a zapřísahání neplatily. Gestapačky vytrhly Anně Řípkové dítě z náručí, hodily je do auta a jako jediný ústupek povolily nějaké jídlo na cestu a něco málo prádla. Na dotaz, kam malou vezou, odpověděly, že půjde do německého sirotčince v Krči (patřil k sociálnímu komplexu Masarykových domů, dnes je tu budova dětského oddělení Thomayerovy nemocnice). Anna Řípková na nic nečekala a prvním autobusem se vydala do Krče, aby zjistila, co se s holčičkou stalo. Jak na vrátnici, tak v přijímací kanceláři nemocnice jí odmítli poskytnout jakoukoli informaci. Po Janičce se slehla země. Řípkovi se však nevzdali, dál pátrali, nelitovali námahy ani peněz, zapojili známé a příbuzné. Přesto trvalo půl roku, než se jim podařilo zjistit, že je Janička na Pankráci. Použili úplatky (finance i naturálie), jen aby dítěti přilepšili a zajistili jeho přežití. Po nějaké době dostali zprávu, že Janička těžce onemocněla a byla převezena zpět do krčské nemocnice. Teprve po válce se zjistilo, že ležela na stejném oddělení jako osm lidických dětí kojeneckého věku určených k převýchově v Německu. Na oddělení nebyly povoleny návštěvy, ale Řípkovi se ani tentokrát nevzdali. Podařilo se jim spojit s českým lékařem a českou zdravotní sestrou, kteří slíbili, že na dítě, v rámci svých omezených možností, dohlédnou. Lékař je informoval, že Janin stav je velice vážný.

Těsně před koncem války, kdy se už fronta blížila ku Praze, byl z krčské nemocnice narychlo vypraven transport s dětmi. Směřoval do Německa. Když zdravotní sestra zjistila, že do transportu na poslední chvíli přidali i Janičku, rozhodla se riskovat vlastní bezpečí a nejspíš i život. S kufrem, v němž se obvykle nosily léky, vnikla do vagonu, Janičku uspala injekcí, drobné tělíčko nacpala do kufru a Němcům před nosem je vynesla ven. Strážnému, který ji zastavil, zalhala, že vydávála větším dětem léky na cestu. Nechal ji projít.

Den po osvobození kontaktoval Řípovy Červený kříž s tím, že si mohou dítě v krčské nemocnici vyzvednout. Ihned se rozjeli do Prahy, ale Janičku jim odmítli vydat. Neváhali a po návratu do Benátek požádali o intervenci sovětského důstojníka. Souhlasil, že jim pomůže, a druhý den se s nimi skutečně vydal do Prahy. Doprovázení právníkem cestovali v důstojnickově autě řízeném vojenským šoférem. Přestože bylo už dva dny po válce, vypukla z neznámých důvodů v okamžiku předávání dítěte přestřelka, při níž zahynul ruský řidič. Řípovi strhli dítě na zem a chránili je vlastním tělem. Vyvázli bez zranění.

Po dvou a půl letech se Janička vrátila do Benátek. Byla však ve velmi zuboženém stavu. Holohlavá, téměř nechodící, vyděšená jako zvířátko uvízlé v pasti. Neměla hygienické návyky a skoro nemluvila - znala jen několik základních německých slov. Asi nejhůř ale vypadala velká zanícená jizva táhnoucí se od ucha přes celý krk až k hrudi. Ještě po třech letech z ní vyhnisávaly kovové svorky, jimiž byla kdysi „spíchnuta“.

Později se zjistilo, že prodělala tyfus, paratyfus, oboustranný zápal plic a tuberkulózu. Navíc nedoslýchala a měla silně poškozené obě ledviny i srdce. Mělo se za to, že na ní byly prováděny lékařské pokusy, dokumentace ale neexistovala. Dlouhá léta pak vyděšeně reagovala na ostré světlo, různé barvy a zvuky, z nichž si pěstouni skládali obraz toho, čím dítě v letech odloučení muselo projít.

Lékaři zprvu holíčice mnoho nadějí nedávali, ale Řípovi pro svou svěřenku udělali i nemožné. Dostalo se jí té nejlepší léčby, přesto však byl její zdravotní stav až do jedenácti let označován odborníky za vážný až kritický. Selhávající ledviny, prodělaná tuberkulóza a srdeční nedostatečnost udělaly své.

Příběh malé Jany je příběhem dítěte, které si vytáhlo od života ten nejhorší los, jaký existuje. Narodilo se do špatné doby a do vínku dostalo vyvražděnou rodinu, jejíž osud mělo následovat. Všem, kteří se za války (i po ní) snažili, aby jí zachránili život, nakonec poděkovala tím, že skutečně přežila.

Do školy sice nastoupila s dvouletým zpožděním, ztrátu ale rychle dohnala. Brzy se zjistilo, že má pohybové nadání a Řípovi ji přihlásili na balet a rytmiku. Později byla dokonce přijata na konzervatoř. Nakonec absolvovala jen první semestr, po dalších ušních operacích se musela baletní kariéru vzdát. Ale žila plným životem, pracovala, vdala se, měla děti a nakonec i vnoučata. Kdyby to byla kniha nebo film, dalo by se to označit jako šťastný konec.

Už jsem se zmiňovala, že naši rodiče a prarodiče věřili tomu, že lidstvo už žádnou světovou válku nepřipustí. Jenže je všeobecně známo, že lidstvo se z historie nikdy nepoučí. Stačí jen, aby uplynulo dostatečné množství času, lidé zapomenou a zlostejní. A opakují stále stejné chyby. Pořád dokola. Někdy mi připadá, že si střední Evropa dost neváží toho, že na jejím území už sedmdesát let nebyla žádná válka. A tak si na jedné straně bezstarostně zahrává s ohněm a na druhé straně ignoruje varovné příznaky. Vždyť není jen nacismus, existují i jiné ideologie plné nenávisti vůči bližnímu světu.

Janin příběh je opravdu jen jedním ze statisíců pohnutých válečných osudů, ale veškeré snažení lidstva by mělo směřovat k tomu, aby se žádný z nich už nikdy neopakoval. Ale – na rovinu - zdá se vám, že tam skutečně směřuje?

*Hana Marie Körnerová,
foto: archiv*

KRAJEM MÝCH PŘEDKŮ

Jarní příroda Javorce sluší

Javorový mlýn se nachází necelých pět kilometrů od Lázní Bělohradu

III. Z LÁZNÍ BĚLOHRADU K PRAMENI JAVORKY SOBOTA 7. KVĚTNA 2016

Poslední úsek našeho putování proti proudu říčky Javorky se uskutečnil za krásného jarního počasí s teplotami kolem dvaceti stupňů ve stínu.

Z městečka Lázní Bělohradu vyrážíme na svých bicyklech od pověstného meteorologického sloupu U Kadavého, který tu na zdejším náměstí stojí od roku 1907. Ulicí Třetí strana projíždíme podél regulované Javorky kolem půvabných bělohradských roubenek do Horní Nové Vsi. Zanedlouho se učesaný tok Javorky mění jako mávnutím kouzelného proutku a ona se stává milou, hravou říčkou, tekoucí v nečetných zákrutech územím, označeným jako přírodní památka Údolí Javorky.

Javorový mlýn, zrekonstruovaný rodinou Králových na pohledný penzion s restaurací, je dnes pro veřejnost uzavřen, ale majitelé nás nechávají ochotně fotografovat exteriéry, které bývalý mlýn připomínají. Především mohutné, otáčející se mlýnské kolo a náhon, který napájí zajímavou vodní kaskádu a rybníček, v němž se budova bývalého mlýna zrcadlí.

Ještě **zhotovují pár záběrů nevěsty, půvabné vysoké, štíhlé dívky**, která tu dnes slaví svůj velký den, a odjíždíme do nedalekého Dolního Javoří, malé vesničky, jejíž domky jsou rozestry po stráních východně od Javorky. Nelze tu opomenout místo, jako stvořené pro fotografování. Socha sv. Jana Nepomuckého s malou dřevěnou zvoničkou je obklopena vzrostlými lipami a vzhadu vykukuje hezké roubené stavení, uvelebené vysoko na stráni.

Po chvíli odpočinku opět sjíždíme dolů k říčce a úzkou silnicí přijíždíme do Bělé u Pecky. Do Javorky se tu vleývá Štikovský potok a Zlatnice. Potok Zlatnice pramení nedaleko Vidochova a jeho vody používali v dávných dobách **horníci dolu Marie Matky Boží** k oddělení kamení a hlíny od drahého kovu.

Na křižovatce v Bělé potkáváme cyklistku s noseem zabořeným do mapy a čekajícího na svého partnera. Oba se účastní sedmého ročníku orientačního závodu dvojic cyklistů, s názvem **Bloudění Podkrkonošim**, se startem a zakončením v autokempu Pecka.

Po červené značce KČT pokračujeme podél toku meandrující Javorky do městečka Pecky, jemuž dominuje zřícenina hradu, který kdysi býval sídlem rytíře Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdružic.

Součástí Pecky je vesnička Lhota. V č.p. 10 tam žil blíže neurčenou dobu můj praděd Josef Rais **po návratu z vojenské služby v Tyrolích, kde strávil 8 let, 3 měsíce a 23 dnů**. Jeho otec, Josef Rais, se narodil v roce 1804 v Lukavci, který náležel k panství Bělohradskému, a vzal si za ženu Barboru, rozenou Hančilovou z Lánů u Bělohradu. O jeho otci, taktéž Josefu Raisovi, jsme podrobnosti v archívech již nenašli, jen přibližný letopočet narození, rok 1770. Se vzpomínkou na mé předky, jejichž kořeny byly pevně ukotveny na Bělohradsku, se vydáváme severním směrem k bývalým klimatickým lázním. Dnes zde najdete koupaliště a kemp Pecka, který byl v roce 2015 vyhlášen v rámci jedenáctého ročníku ankety Kemp roku **nejlepším v České republice**. Nachází se na soutoku dvou ramen říčky Javorky pod zalesněným kopcem se zajímavým názvem **Kazabrud**.

Chalupy Dolního Javoří jsou rozestry po stráních východně od Javorky

Meandry říčky Javorky

OD ÚSTÍ K PRAMENI ŘÍČKY JAVORKY

Na původ tohoto nevšedního jména se ptáme zdejšího rodáka a znalce místních poměrů, pana Jaroslava Stárka, dlouholetého člena KČT. Domnívá se, že název je odvozen z německého Käsebrot (sýr a chléb), což odpovídá tvaru dvou kamenů, které se zde vyskytují.

Do kempu přijíždí na oběd skupinka asi čtyřiceti motorkářů, kteří v nedalekých Hořicích překvapili svého kolegu při svatebním obřadu. Jeden z nich tuto událost komentuje slovy: „Má po čertech hezkou a mladou manželku. **Za pár let ho bude vozit za motorkou na invalidním vozíku.**“ Z „drsných hochů“ číší spokojenost a dobrá nálada.

Od sympatické vedoucí, paní Romany Labaštové, se dozvídáme, že pro letošní rok je ubytování, až na malé výjimky, zadané. Jediný problém vidí ve starosti o koupaliště, kde platí přísná hygienická opatření a poslední sezony byly díky výkyvům počasí výdělečně poněkud nejisté. Po zelené KČT se vydáváme hezkým údolíčkem směrem k prameni Javorky, který je na mapě zakreslen v blízkosti lesní cesty na severovýchodním okraji Kazabrudu. Malý potůček, podél něhož projíždíme, se postupně zužuje, až se z něho stává pouhá stružka. Zarostlým terémem stoupáme i s bicykly do prudkého kopce k **turistickému prameni, zvanému též Žebrácká studánka, který se nachází poblíž Myší díry.**

Po heroickém výkonu dosahujeme prvního postupového cíle. Z úzké kovové trubky vytéká průzračná voda. Ochutnáváme vodu Javorky a konstatujeme, že je nám náramně dobrá a osvěžující. Přitukáváme si při tom malými hrnečky, které jsou u studánky zavěšeny. Od Žebrácké studánky k prameni, zakreslenému na mapě, je to zhruba dvě stě metrů vzdušnou čarou. Na pískovcové desce se zde nachází jednoduchý nápis: Pramen Javorky. Vodu tu hledáme marně. Je schována někde pod zemí a v malé prohlubni se vyskytuje nejspíš jen v období dešťů. Využíváme překrásného počasí k návštěvě nedaleké lokality s názvem U Větrného mlýna, odkud je exkluzivní výhled na východní část Krkonoš, včetně Sněžky.

Přijíždíme k památníku prusko-rakouské války z roku 1866. Na prostém kříži je umístěna informační tabulka sdělující poutníkům události o průběhu střetů dvou armád, během nichž ztratilo Rakousko své výlučné mocenské postavení ve střední Evropě. Od památníčku sestupujeme jižním směrem do kaňonu, jímž protéká další rameno Javorky. Podle mapy by zde měl být jeho počátek, ale kupodivu narážíme na proudící vodu. Postupujeme obtížným terémem zhruba pět set metrů proti proudu. Opět se z potůčku stává úzká stružka a nakonec bažina plná kvetoucích blatouchů. Ale to se již opět nacházíme v těsné blízkosti „oficiálního pramene,“ označeného pískovcovou deskou. Z této skutečnosti vyplývá, že **jeho okolí je prameništěm pro obě ramena říčky, z nichž to severněji položené je evidentně delší, ale obtížněji přístupné.**

Opět se vracíme na hřebenovku a po ujetí dvou kilometrů se napojujeme na silničku vedoucí z Borovnice do Pecky. Sjíždíme po ní k rybníku, jménem Volfák, napájenému hlavním tokem Javorky. Po návratu do kempu Pecka, v jehož prostorách se obě ramena opět spojují, jsme svědky zakončení akce Bloudění Podkrkonošim. Na soutěžící tu čekají kytý opečené na roštu, ceny pro vítěze různých kategorií a především pohodový večer v hezkém prostředí.

Odjíždíme na svých bicyklech přes Bělou zpět do Lázní Bělohradu. Po silnici, svažující se podél toku Javorky, je to otázka necelé hodinky. Naše putování proti proudu jedné z nejhezčích říček naší vlasti končí. Nedivím se svým předkům, že v tomto kraji zapustili kořeny. **Hezčí místo by těžko hledali...**

Karel Rais, Pavla Kejkličková, foto: autoři

Jsme u cíle. Pramen říčky Javorky.

Od místa, kde stával větrný mlýn, je krásný výhled na Krkonoše

Sám voják v poli střeží malý potůček Javorku, protékající blízkým údolím

byly vyhlášeny přírodní památkou

Hrad Pecka v jarním koloritu

Kemp Pecka je mimo jiné rájem motorkářů

VÝZNAMNÉ VÝROČÍ KANONÝRA JABŮRKA

V krátké době uplyne sto padesát let od bitvy u Hradce Králové v Prusko-rakouské válce, která se také dotkla našeho města, jak bylo podrobněji uvedeno v jednom z minulých čísel Bělohradských listů. Při naší vzpomínce není bezpečně známo, jaké znalosti o této, pro mnohé již prastaré bitvě v myslích našich občanů panují. Vyděme proto z bezpečné základny, kterou má snad každý náš občan ve věku od deseti let. **Je to známá píseň o kanonýru Jabůrkovi.** Předem je nutné poznamenat, že onen hrdina není historická osoba, ale sloučení více událostí. Píseň vznikla až kolem roku 1884 jako parodie na staré kramářské písně.

Autor spojil nejspíše tyto události:

Jistý Jabůrek, šikovatel - ohněstrážce (Feuerwerker), se zúčastnil bojů u ostrova Visu. Nařídil nabít děla dvojitou dávkou, čímž zahnal na ústup celou italskou flotilu.

Žitavský časopis Dampfschiff v roce 1854 přinesl zprávu o dělostřelci turecké fregaty, který se v bitvě u Sinope významně zasloužil, podobným kousku Jabůrkovu. Když mu nepřátelská koule roztránila pravou ruku, uchopil doutnák levicí a z místa se nehnul ani tehdy, když mu další střela utrhla i levou ruku. Vzal doutnák do zubů a chtěl v boji pokračovat.

Podle Sabinovy Kroniky války Prusko - Italsko - Rakouské praporečník Kopanica, s nasazením života zachránil prapor Gyulaiova pluku právě v bitvě 3. 7. 1866 u Hradce Králové.

Sama píseň přináší rozmarný obrázek o stavu a osobách rakouského dělostřelectva a při hlubším pátrání objevíme celou řadu zajímavostí...

Začneme slokou 3

*Vzdor hroznému dešti kulek
feuerwerker Franz Jabůrek
s luntem u kanonu stál
a pánvičku pucoval.*

K objasnění významu služebního zařazení Feuerwerker musíme použít více pramenů než běžný německý slovník. V těch novějších je překlad pyrotechnik, ve starších ohněstrážce. V rakouské armádě to byl dělostřelecký poddůstojník, prošlý několikaměsíčním kurzem, kde se naučil teorii i praxi zhotovování a používání střeliva pro všechny zbraně. K tomu prováděl revize a přejímky děl, kontrolu střelného prachu a dalšího materiálu, a to nejen v kasárnách, ale i u výrobců. Mohl dosáhnout hodnosti četaře. Tedy o hodně více než běžný dělostřelec.

Uvedená pracovní náplň čištění pánvičky ukazuje, že Jabůrek obsluhoval dělo staršího typu nabíjené zepředu. Do hlavně se postupně vložila prachová náplň, střela, třeba koule, a vše se utěsnilo dřevěnými klíny. Na dělu na konci u obsluhy byla vyhloubená pánvička a pod ní vedl otvor dovnitř až k prachové náplni. Dělostřelec měl v ruce lunt, tedy doutnák ve tvaru šňůry, který na jednom konci zhnul. Ten přiložil k pánvičce s prachem, prach vzplanul, oheň se přenesl do hlavní prachové náplně a dělo vystřelilo. Dostřel záležel nejen na množství prachu, ale také na tom, jak byla střela zaklínovaná. Při příliš volné střele vylétla jen kousek před kanón, při příliš těsném stavu mohlo dojít i k roztržení děla. Stručně řečeno, předem nabíjené dělo bylo skutečně nebezpečnou zbraní hlavně pro jeho obsluhu.

Zajímavé jsou i sloky popisující používané střelivo.

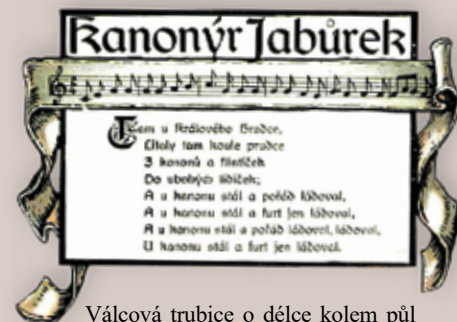
Dvoucentové kuličky, kdy 1 cent je 61,724 kilogramů, tedy koule o váze 120 kilogramů patří do oblasti smyšlenek, stejně jako následné pobití celého pruského pluku. Rakouská polní děla vystřelovala střely o váze mezi 5 až 8 kilogramy, ovšem lodní děla na velkých válečných lodích metala střely až do váhy 500 kilogramů.

Kartáč byl tenký plechový válec, naplněný přibližně 50 kovovými kuličkami. Při výstřelu se v hlavní roztrhl a ven vyletěl jen proud kuliček. Celý děj se dá srovnat s mnohonásobně zvětšenou loveckou puškou - brokovnicí.

Puma byl dutý náboj uvnitř naplněný třaskavinou, která vybuchla při nárazu na cíl.

Šrapnel byl rovněž naplněn třaskavinou, ale ta se krátkým doutnákem zapálila za letu, takže ještě před dopadem rozmetala náplň až 250 kuliček (podobných jako u kartáče).

Rachejtle, které vypouštěl korunní princ Friedrich, je snadné si představit jako prostou zvětšeninu silvestrovské zábavní pyrotechniky.

Válcová trubice o délce kolem půl metru, naplněná hořlavou směsí, k ní je připevněna asi dvoumetrová dřevěná lišta, nahrazující směrové kormidlo. V přední části válce jsou ocelové kuličky, které se rozprsknou jako u šrapnelu, když k nim nálož dohoří. Nevypouští se kolmo vzhůru jako naše zábavní prskavky, ale šikmo vpřed. Za zmínku stojí i český název z vojenské rakouské příručky, totiž **prskoun**.

Na závěr si všimněme toho, kdo způsobil Jabůrkovu smrt.

*V tom jeden prajský frajvilik
šrapnelem mu hlavu ufk*

Přesněji a úplně řečeno - Einjähriger Freiwilliger, český jednoroční dobrovolník, byl mladý muž nejméně sedmnáctiletý. V té době s významným vzděláním, to jest nejméně ukončeným předposledním ročníkem gymnázia či reálky, který se chtěl věnovat vojenskému povolání. Musel být dobře finančně zajištěn, protože nejen výstroj a výzbroj, ale i zaopatření si hradil po dobu ročního výcviku sám. Učil se pod vedením důstojníků vojenské teorii i praxi a po roce skládal zkoušku. Pokud uspěl, stal se poručíkem v záloze, pokud ne, musel zůstat na vojně další rok a stal se z něho záložní poddůstojník.

Protože Bělohradské listy mají hodně čtenářek, tak nakonec něco pro ně. Na obrázcích bývají vyobrazení němečtí a rakouští dělostřelci, převážně švarní mládenci.

Zakončit nelze lépe, než jedním veršem jarmareční písně

Dej mu Pán Bůh věčnou slávu

Jiří Vacek

STATEČNÍ DĚLOSTŘELCI ROKU 1866

Při příležitosti 150. výročí války v roce 1866 snad neuškodí, zmíníme-li jednu z částí rakouské armády z roku 1866 – dělostřelce. Důvodem může být skutečnost, že v mnohonárodnostní rakouské armádě sloužili u dělostřelectva především Češi. Dokladem může být dobová báseň: „Čech a dělo, jedno tělo“. Pro upřesnění, v obsluze děl nacházíme vedle Čechů ještě Němce, zatímco u dělostřeleckých vozatů to byli odvedenci z Halic a Uher. Důvod byl dán převážně tehdejší vzdělanostní úrovní v těchto teritoriích habsburské monarchie.

Stručně si popíšeme, jak takový dělostřelec vypadal. Rakouští dělostřelci nosili v roce 1866 hnědé kabáty s mosaznými, dělostřeleckými emblémy zdobenými, - knoflíky. Kalhoty světle modré barvy s širokým červeným lampasem. Hnědý kabát byl v poli většinou svlečen, nebo překryt dlouhým šedým pláštěm s širokými manžetami.

Nejvýraznější výstrojní součástí dělostřelců byla dělostřelecká čaka s mosazným císařským orlem s číslem pluku na ocasním štítku. Její ozdobou byla rozeta s císařským monogramem FJI. Od ní vedl k levé straně silný chvost z černých koňských žíní. Od koruny císařského orla byl na obě strany

zavěšen mosazný řetízek, který končil nad ušima v kroužcích zavěšených ve lvích tlamách. Krom toho bylo na čáce umístěno i hodnostní označení. Polní dělostřelci byli pěší a jízdní. Pěší dělostřelci byli vyzbrojeni pouze širokým tesákem vz. 1862, který byl zavěšen na širokém bílém řemenu směřujícím z pravého ramene k levému boku. Poddůstojníci a důstojníci měli místo tesáku odlehčenou šavli vz. 1861 a perkusní jezdecké pistole vz. 1862.

Dělostřelci obsluhovali čtyřliberní děla s bronzovou, drážkovou hlavní vz. 1863, která se nabíjela zřepdu. K obsluze děla bylo třeba sedm mužů, v nouzi ale stačili i tři. Přestože pruská armáda používala již moderní ocelové hlavně nabíjené ze zadu, nemohla se s rakouskými děly měřit. To se ostatně ukázalo i během bitvy u Hradce Králové. Mimo čtyřliberních děl používala rakouská armáda v Čechách ještě děla osmiliberní.

Byli to právě dělostřelci, kteří společně s jízdou nesli hlavní podíl na úniku rakouské armády z královéhradeckého bojiště. Snad právě proto bylo po válce dělostřelectvo oceněno nejen mnoha pomníky u nás, ale i v Rakousku. Dělostřelce zvěčnil na svém monumentálním plátně „Baterie mrtvých“ malíř Václav Sochor. Tématem dělostřelců se zabývali například i Adolf Liebscher, Rudolf Ottenfeld, ale i další.

Na pozadí historických událostí roku 1866 se odehrává i detektivní příběh Brátslava Hodka „Případ dávno mrtvých kanonýrů“, vydaný poprvé v roce 1987.

Je ironií osudu, že to je právě pouze parodující píseň o Kanonýru Jabůrkovi z pera Františka Kolára, která dodnes připomíná statečné kanonýry nejvíce, a my ji můžeme slyšet v různých obměnách dodnes.

Jiří Hanuš, foto: archiv autora

KAREL VÁCLAV RAIS

A PRUSKO-RAKOUSKÁ VÁLKA V ROCE 1866

Každý, kdo zažil dobu světových událostí, je víceméně těmito událostmi poznamenán. Pokud jsou tyto děje spojeny ještě s válečnými událostmi, jsou tyto vjemy ještě intenzivnější a zpravidla poznamenají člověka na celý život. Bylo tomu tak i ve válečném roce 1866.

Není divu, že mnozí lidé se, dříve či později, snažili s těmito událostmi vypořádat na papíře. Byli to nejen prostí obyvatelé oblastí postižených válkou, ale i takové osobnosti, jakými byl například Ignát Herrmann, Jiří Stanislav Guth-Jarkovský, Alois Jirásek, nebo T. G. Masaryk. Jistě nepřekvapí, že se s tímto tématem musel vypořádat i bělohradský rodák K. V. Rais.

I když mu bylo v roce 1866 teprve sedm let, vnímal dění okolo sebe velice intenzivně. Svě vzpomínky zpracoval v prvním díle svých „Pamětí“ a především v povídce „Ve vojně r. 1866“.

Povídka začíná vzpomínkou na smutnou pouť v roce 1866. Jak by nebyla smutná? Prusové napadli třemi proudy Čechy a nezadržitelně postupovali do nitra země. Zprávy přicházely do Bělohradu pomalu, ale 29. června 1866 již bylo jasné, že jsou Prusové nedaleko. Kostelík na Byšičkách navštívil onoho poutního dne jen několik odvážlivců. Ostatní lidé s obavami poslouchali hřmění děl od Jičina, kde sváděla rakouská vojska s pruskými krutý boj. Starší lidé se utěšovali proroctvím Slepého mládence: „Až bude v Čechách nejhůře, lidé pod kamenou Húrou budou zachráněni.“ Tatínek Rais a mnozí další na proroctví raději nespolehali a snažili se před případným nepřítelem cennější věci ukrýt. Odpoledne přišla z Paky zpráva, že rakouská armáda vyhrála, ale jak se později ukázalo, pravdou byl opak.

V Raisově rodině bylo rozhodnuto, že druhý den časně zrána odveze tatínek maminku s dětmi do nedalekého Černína a poté se vrátí domů. Do žebřinového vozu taženého dvěma kravami, Strakou a Pálenkou, byly naloženy peřiny a rodina se vydala na cestu. Cestou narazili na ustupující rakouskou armádu, přesto se jim podařilo šťastně do Černína dojet. Tam i přes zmatek a nervozitu bylo ve dvoře o Raisovu rodinu u příbuzných postaráno. Tatínek se i přes maminčiny námitky vrátil domů, do Bělohradu.

V odpoledních hodinách vyšla maminka s dětmi na Tikova, kde se to rovněž hemžilo utečenci. Rais vzpomíná: „*Tam bylo teprve živo. Dobytko pobíhalo tu a na sta kusů se páslo. Pod stromy bylo rozloženo množství mužů, žen a dětí – všecko lidé, kteří z městečka nebo dědin v údolí se sem utekli před Prusy. Nebylo tu smutno, hovor i zpěv se rozléhal houštinami. Děti skotačily na paloučkách plných měkkého me-*

chu a voňavého kvítí.“ Zde během hry upadl malý Karel na jakýsi úhelník u plotu a rozrazil si tvář. Krve bylo až až, ale ránu mu na místě ošetřili.

Druhý den, to je 1. července, uběhl podobně jako den předcházející – dopoledne ve dvoře, odpoledne v lese. Ve večerních hodinách byli všichni vyrušeni podivným zvukem. Od Bělohradu se za doprovodu bubínků a píšťalek táhla dlouhá řada vojáků v modrých uniformách. Nepřítel se blížil ke dvoru. Maminka s dětmi tam dorazily dříve a ukryly se na půdě, kde měly trávit následující noc. Ale ta nebyla rozhodně klidná. Nejprve je vzbudil hluk, který vydávali přicházející nepřátelští vojáci, později se probudil Karlův mladší bratříček a chtěl pít. Okolí Černína bylo zaplaveno pruskými vojáky, na polích hořelo na sta ohňů, u kterých vojáci ložirovali. Ráno došlo na rekvizice dobytka. Ale i tentokrát měli Raisovi štěstí. Signál k odchodu jejich dvě krávy od předčasné smrti uchránil. Dál už neměla maminka ve dvoře státi: „*Půjďme domů, děti, a děj se co děj, vrátíme se domů k tatínkovi. Bůh sám ví, co tam dělá!*“

Ještě toho dne, když je nádvorník doprovodil domů, se dozvěděli, že tatínek je živ a zdrav. Od rána do večera musel vařit hladovým a žíznivým Prusákům kávu.

3. července od rána se ozývala v Bělohradě dělostřelba od Hradce Králové, a to taková, že až skleněné tabulky v oknech drnčely. Rakouské vojsko pronásledované Prusy potom směřovalo na Moravu a dál k Bratislavě-Lamači, kde došlo mezi znepřátelenými vojsky 22. července k poslednímu střetu. Ten byl ve 12 hodin přerušen dočasným příměřím. Zpráva o tom ale přišla do Bělohradu až později. Válka pak byla uzavřena tzv. Pražským mírem 23. srpna 1866.

Raisovy rodiny se naštěstí nedotkla ani epidemie cholery, na kterou zemřelo v Bělohradě i okolí mnoho lidí. Jedinou újmou tak byla jízva na Raisově tváři, která mu připomínala válečný rok 1866 až do smrti.

Jiří Hanuš, foto: archiv autora

BĚLOHRADSKÝ RODÁK DĚKAN JOSEF ŠTURMA

vyznamenán císařem za zásluhy ve válce s Pruskem v roce 1866

Původ rodu děkana Josefa Šturmy

Rod původně německy mluvících Šturmů (ryze německé příjmení takovému původu rodu nasvědčuje) pocházející odněkud z okolí Borovnice se na bělohradské panství dostal v r. 1717. Tehdy na černínském panském dvoře byl šafářem **Mikuláš Šturm**, který se se svojí rodinou stal poddaným Bertholda Viléma hr. z Valdštejna z toho důvodu, že vesnice Černín i se dvorem byla právě toho roku Valdštejnem odkoupena od Pecky a připojena k bělohradskému panství. Mikuláš se tak stal prvním nositelem tohoto příjmení na Bělohradsku. Po založení vsi Arnoštov v r. 1728 Mikuláš panskou službu opustil a stal se vlastníkem tamní chalupy čp. 9 a jeho potomci se pak v následujících staletích rozšířili po Bělohradsku. Nutno podotknout, že příjmení bylo původně zapisováno jako „Šturm“, až mnohem, mnohem později jako Šturma.

Děkan Josef Antonín Šturma

Josef Šturma se narodil dne 9. 2. 1824 na dolnoveské chalupě čp. 13 jako nejstarší syn tehdy ještě chalupníka Antonína Šturmy. Výše zmíněný Mikuláš Šturma byl tak jeho pra-přadědečkem. Otec byl velmi příčinlivý a z chalupníka se vypracoval na půlstatníka a stal se vlastníkem usedlosti čp. 2 na D. N. Vsi. Později se stal vlastníkem a mlynářem Hamerského mlýna v Černíně a nakonec se stal vlastníkem dnes již neexistujícího starobylého Podkostelního mlýna čp. 89, který stával tam, kde je dnes pod Sehnalovou hospodou zahrádkářská kolonie.

Obecnou školu vychodil v Bělohradě a pak absolvoval šestitřídní gymnázium v Jičíně. Následovalo dvoutřídní studium filozofie v Litomyšli a po ročním studiu práv na UK v Praze vstoupil do biskupského semináře v H. Králové. Tam po čtyřech letech, dne 25. 7. 1850, byl vysvěcen na kněze a hned nato se stal pomocným knězem bělohradské fary. To proto, že právě v tom roce na Bělohradsku opět vypukla epidemie cholery s množstvím pohřbů. Na bělohradské faře setrval do 14. 1. 1851 a stal se kaplanem fary v Jičíně a nakonec byl jeden rok kaplanem v nedaleké Železnici. V r. 1873 se stal děkanem a na jičínskou faru se po roce působení mimo Jičín vrátil. Ve vyzdobeném Jičíně jej vítaly zástupy lidí včetně představitelů jičínských spolků. Stal se velice populární jičínskou osobností s širokým polem působnosti v tehdejší veřejném životě. Byl výborný a pohotový řečník a kazatel. Dne 4. 10. 1883 v den císařových jmenin byl děkan Šturma biskupem ThDr. Josefem Haisem jmenován biskupským notářem a obdržel od něho **zlatý notářský prsten**. Děkanem byl do své smrti a v Jičíně s krátkou přestávkou působil 40 let.

Děkan Šturma – jediný bělohradský rodák a civilista, který pro válečné zásluhy z r. 1866 byl vyznamenán císařem

Dne 29. 6. 1866 po prohrané bitvě rakouské armády s Prusy u Jičina ustupovalo rakouské vojsko z bojiště přes Jičín dále na Hořice a k Hradci Králové. Část ustupujícího vojska spolu s trémem procházela i jičínským náměstím a úzkou valdickou

Chalupa čp. 13 na Dolní Nové Vsi

bránou. U ní tak došlo k hromadění ustupujícího vojska. To bylo vystaveno palbě za nimi postupujících nepřátelských pruských vojáků, a to i přesto, že ústup byl statečně kryt palbou spojeneckých saských vojáků. Ti stáli na náměstí před zámekem a z náměstí ustoupili jako poslední až v noci.

Tehdy se kaplan Šturma zachoval velmi statečně, a nehledě na možné hrozící sankce ze strany nepřátelských Prusů, otevřením vrat do děkanské zahrady a dále vrátek v hradební zdi vedoucích ze zahrady do ul. Pod Koštofrankem umožnil tak posledně ustupujícím Sasům uniknout a uchránit si tak život.

Okamžitě po válce obdržel kaplan Šturma nejvyšší uznání od místodržitelství a též od vojenské správy. Ale nejvyššího uznání se mu dostalo při příležitosti stříbrné svatby císařských manželů, kdy na základě císařského rozhodnutí ze dne 13. 5. 1879 obdržel od císaře Fr. Josefa I. **zlatý záslužný kříž s korunou**.

Otec pana děkana zemřel ještě v době, kdy syn byl jičínským kaplanem. Matka Kateřina veškeré životní úspěchy svého nejstaršího syna prožívala spolu s ním a zemřela jen šest let před ním.

Děkan Josef Šturma zemřel dne 4. 5. 1892. „Tehdy v dubnu toho roku bylo z důvodů postupující sněti na levé noze přistoupeno k amputaci nohy pod kolenem a operovaný na pooperační komplikace pak po několika dnech zemřel.“ Pochován byl dne 7. 5. 1892 na hřbitově v Jičíně, v hrobě u hřbitovní zdi vpravo od vstupních vrat a jen kousek od jižní zdi kostela. Pohřební řeč u rakve při pohřbu měl další bělohradský rodák, tehdy katecheta měšťanské školy v Jičíně, **P. Vincenc Erlebach**.

Josef Špür, foto: autor

Soutěž o nejlepší fotografii Bělohradského zámku

Soutěž obeslalo 13 fotografů. Na této stránce zařazujeme ukázkou z jejich práce. Všechny soutěžní fotky byly k vidění v době Mezinárodního folklorního festivalu 18. a 19. 6. na nádvoří bělohradského zámku.

Ladislav Stuchlík

Alena Pumprová

Lucie Hronová

Jan Kejval

Ladislav Kuhn

Blanka Tichá

Lenka Knapová

Václav Lejdar

UKLIĎME ČESKO, UKLIĎME BĚLOHRAD, ANEB JAK JSME MÁLEM NEUSPĚLI

Uklid'me Česko je celorepubliková dobrovolnická akce, za jejímž prvotním vznikem stojí založení webové a mobilní aplikace Zmapuj To v roce 2012. Jelikož se toto časem ukázalo jako nedostačující, v roce 2014 se skupina čítající 6 000 nadšených dobrovolníků rozhodla přiložit ruku k dílu. V loňském roce jich bylo už 31 000 a letos dokonce účtyhodných 65 000.

Vše to začalo, když jsem na internetu náhodou narazila na zmínku o jakési akci pod názvem Uklid'me Česko. Celkem mě to zaujalo, tak jsem začala zjišťovat podrobnosti. Na oficiálních stránkách jsem si prohlédla mapu a zjistila, že jenom v Hořicích se koná pět různých úklidů, v Nové Pace dva. „A Bělohrad nic?“ pomyslela jsem si. Jelikož nejsem člověk, co je zvyklý jen tak nečinně přihlížet, rozhodla jsem se vzít situaci do vlastních rukou.

Registrace na webových stránkách mateřské organizace byla celkem jednoduchá, stačilo jen vyplnit pár základních informací a během pár desítek minut se Bělohrad stal dalším místem konání. Zbývalo ovšem to nejdůležitější, sehnat lidi. Hned následující den jsem na svoji stránku umístila informace o celé události, které vidělo neuvěřitelných 500 lidí! (A následně vyvěsila i na facebooku.) Odeť se mohl kdokoli přihlásit. Během několika málo dní mi 15 lidí potvrdilo svoji účast a dalších asi 30 projevílo zájem.

Vše se rozvíjelo celkem slibně. Po dohodě s panem Pavláskem jsem se rozhodla svůj úklid rozšířit ještě o zámecký park. Ostatně ten to opravdu po-

treboval. Už jenom zbývalo dodělat posledních pár drobností. Navrhnout a vytisknout plakáty, obejít místa jako městské kulturní středisko a městská knihovna a rozeslat e-maily několika organizacím v okolí. Prostě udělat vše pro to, aby i lidé nevlastnící facebookový profil byli informováni. Mezitím mi od organizátorů dorazil i balíček s veškerým potřebným materiálem.

Pomalu se blížil den D. Bohužel některé věci olivnit prostě nejde, a tak moje plány téměř zkří-

žilo sychravé počasí, které už od samého rána nevěstilo nic dobrého. Avšak skutečně odhodlané dobrovolníky, kterým není lhostejný vzhled našeho města, nic neodradí. Tak se nás nakonec sešlo devět statečných a společně jsme uklidili zámecký park i pořádný kus Bažantnice. I přes poměrně malý počet účastníků se nám podařilo sesbírat několik pytlů odpadu. K nejčastějším nálezům patřily prázdné lahve od alkoholu, plechovky, krabičky od cigaret a obaly od brambůrek. Hold v Bělohradě to žije. Podařilo se nám ovšem nalézt také nějakou tu kuriozitu, jako třeba odtrženou nohu staré hadrové panenky.

Co mě však nejvíce zamrzelo, bylo to, že už druhý den vypadal zámecký park téměř stejně jako před úklidem. Vysypané koše, poházené papíry a prázdné lahve, které se válely všude okolo. Přesto ale rozhodně ničeho nelituji, jelikož jsem se díky tomu přesvědčila, že se i v našem malém městečku najde dost lidí, kteří dokážou zcela nezištně přiložit ruku k dílu. A vám, co rádi tak bujaře oslavujete a říkáte si: „On to někdo uklidí,“ bych ráda vzkázala. Co se takhle zkusit příště zapojit?

Alena Pumprová, foto: autorka

HLEDEJ BĚLOHRADSKÁ PŘÍJMENÍ

- 1) Rychle do pyžam pacholci
- 2) Mařenko zelí nám včera došlo
- 3) Hrozně daleko si našel ženu
- 4) Daně platí od letošního roku
- 5) Krásný lustr nad stolem
- 6) Pilně si masíruj doma lýtka
- 7) Všude plno ryb a losos nikde
- 8) Do české duše cizinec nevidí
- 9) Žádný čokl uzenkou nepohrdne
- 10) Rychle dentista zub vytrhl
- 11) Utíkej a nečekej na nic
- 12) Do pekel Lermontov
- 13) Vybral: Severák fícel i šimral na tváři

VÝKUP STAROŽITNOSTÍ DOBŘE ZAPLATÍM

za kapesní a náramkové hodinky, hodiny, obrazy, fotoaparáty, lustry, obrazové rámy, pivní lahve, housle, staré vyznamenání, odznaky, mince, bankovky a jiné.

**KOUPÍM I CELOU POZŮSTALOST
PORADENSTVÍ I NABÍDKA**

JE ZDARMA. PLATBA V HOTOVOSTI.

Telefon: 605 254 511 - p. Hrneck

MÁJOVÁ AKCE

CHCETE K MOŘI ZA SUPERCENY NA ŘECKÝ OSTROV KORFU?

AKCE PRO RODINY:

VILLA TASOS v Acharavi:

- dítě 2-12 let na 1. přistýlce **2 990 Kč**
- dítě 2-12 let na 2. přistýlce **5 990 Kč**

HOTEL ALKYON v Agios Georgios SZ:

- dítě 2-12 let na 2. přistýlce jen
2 990 Kč včetně polopenze

HOTEL AMALIA v Dassii:

- dítě 2-12 let na 1. přistýlce jen
3 990 Kč včetně all inclusive

www.korfu-dovolena.cz
www.seniorikmori.cz, www.datour.cz

POZNÁVACÍ ZÁJEZDY DO RAKOUSKA

Termíny 2016	Zájezd	Původní cena	Sleva od 23. 5. do 6. 6. 2016	Cena zahrnuje
03.06. – 05.06.	Perly Dolního Rakouska s plavbou lodí po Dunaji	5 590 Kč	300 Kč	2x ubyt. s polopenzí, doprava, jízdenka na loď
26.06. – 29.06.	Lechtalské Alpy pro seniory	6 900 Kč	300 Kč	3x ubytování s polopenzí, doprava, vstupy
02.07. – 06.07.	Údolí Pitztal a Kaunertal	od 9 400 Kč	500 Kč	4x ubytování s polopenzí, doprava, letní karta
02.07. – 06.07.	Za nedotčenou přírodou NP Vysoké Taury	9 290 Kč	400 Kč	4x ubytování s polopenzí, doprava, vstupy
03.07. – 05.07.	Grossglockner a Hitlerovo Orlí hnízdo	4 690 Kč	300 Kč	2x ubytování se snídaní, doprava
10.07. – 15.07.	Montafon – rozkvetlá alpská zahrada	11 890 Kč	400 Kč	5x ubytování s polopenzí, doprava, letní karta
24.07. – 29.07.	Ischgl – svět neomezených možností	11 990 Kč	500 Kč	5x ubytování s polopenzí, doprava, letní karta
13.08. – 18.08.	Lechtalské Alpy	10 890 Kč	400 Kč	5x ubytování s polopenzí, doprava, letní karta
09.09. – 11.09.	Grossglockner a Hitlerovo Orlí hnízdo	4 690 Kč	300 Kč	2x ubytování se snídaní, doprava
18.09. – 22.09.	Krásy Salcburska a Solná Komora pro seniory	7 890 Kč	-	4x ubytování s all inclusive, doprava, vstupy
25.09. – 29.09.	Krásy Salcburska a Salcburk pro seniory	7 890 Kč	-	4x ubytování s all inclusive, doprava, vstupy
28.10. – 30.10.	Perly Dolního Rakouska s plavbou lodí po Dunaji	5 790 Kč	-	2x ubyt. s polopenzí, doprava, jízdenka na loď

www.rakousko-dovolena.cz

SVOZY z Lázní Bělohrad k vybraným zájezdům SE SLEVOU 50%!

více info na novém kontaktním místě v úterý a čtvrtek v prodejně Elektroterm s r.o., nám. K. V. Raise 31, Lázně Bělohrad, tel.: 732 859 723

www.rakousko-dovolena.cz
www.korfu-dovolena.cz, www.seniorikmori.cz

Bělohradský chléb je regionální

Denně jsme zvyklí nakupovat zboží ve „své“ prodejně. Každý si vybírá místo k nákupu podle jiných kritérií a rozhodnutí. Kde nakoupí, ovlivňuje pouze on sám. Ti, kteří si oblíbili chodit pro pečivo do pekárny U Rýdlů, mají pro volbu o důvod víc. Každoročně vyhlašuje ministerstvo zemědělství prostřednictvím krajských informačních středisek soutěž „Regionální potravina“. Letos v kategorii pekařských výrobků zvítězil Bělohradský chléb a obdržel tak certifikát **Regionální potravina Královéhradeckého kraje**.

Toto ocenění je kromě ohodnocení práce pekařů zároveň i závazkem k udržení kvality výrobku a tím i spokojenosti zákazníků. (spo)

EVROPSKÁ UNIE
Fond rozvoje
oblastí
Operační program Zdraví prostředí

Královéhradecký kraj ve spolupráci s městem Lázně Bělohrad
si dovoluje pozvat zájemce

na SEMINÁŘ K 2. VÝZVĚ

KOTLÍKOVÝCH DOTACÍ

z dotačního programu Královéhradeckého kraje

Díky kotlíkové dotaci můžu
v naší obci i já lépe dýchat.

TERMÍN A MÍSTO KONÁNÍ
28. června 2016 v 17.00 hod.
aula Základní školy K. V. Raise
Komenského 95, Lázně Bělohrad
vstup ze školního dvora, aula - 3. patro

V souvislosti s plánovaným vyhlášením 2. výzvy na předkládání žádostí o „Kotlíkovou dotaci“ (září 2016) bude v aule Základní školy K. V. Raise v Lázních Bělohradě v úterý 28. června 2016 v 17.00 hod. uspořádán seminář pro potenciační žadatele – jak požádat a získat dotaci na ekologické vytápění. Více informací: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/kotliky.htm>

Dne 7. 6. 2016 se uskutečnil v krásném areálu sportoviště města Lázní Bělohradu již 6. ročník turnaje v malé kopané žáků středních škol O putovní pohár starosty města Lázně Bělohrad. Turnaj organizuje a zabezpečuje SOU Lázně Bělohrad. Zúčastnilo se 6 družstev z celého kraje a provázelo jej nádherné letní počasí. O vyrovnanosti svědčí fakt, že všechna utkání o konečné umístění včetně finále se rozhodovala až v penaltových rozstřelech. Třetítou nadvládu SOŠ a SOU Vocelova, Hradec Králové, ukončili ve finále zástupci SOŠ a SOU Vrchlabí, kteří zvítězili právě na penalty 3:2 (v normální hrací době skončilo utkání 1:1). (spo)

STŘECHY
Z&L Kundrát
Lázně Bělohrad
739 013 876, 731 554 243, www.strechykundra.net

KAMENICTVÍ
Veverka
Miletín 250
telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

čerstvé pečivo 7 dní v týdnu

- posezení
- teplé nápoje
- denní tisk
- připojení wifi

Prodejní doba
Po - Pá 6,00 - 12,00 So 6,30 - 11,00 Ne 7,00 - 11,00

Lázně Bělohrad, Vojtěšková ul. 493782573 www.josefydyl.cz pekarna@josefydyl.cz

HLAVNÍ BĚLOHRADSKÁ PŘÍJMENÍ - ŘEŠENÍ: 1) Zam-
pa 2) Kozel 3) Kosina 4) Odš 5) Strnad 6) Malý 7) Rybalo
8) Šec 9) Kluz 10) Ledn 11) Janček 12) Keller 13) Čelís

VÝHERCE SOUTĚŽE
z BL 2/2016

**KDE JE V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ
TENTO KAMENNÝ RELIÉF**

se stala Věra Bartošová.

Správná odpověď je:
Na štítě domu v Lázeňské ulici č. 139.

Výherkyně získává předplatné
Bělohradských listů na jeden rok.
Listy si může vyzvedávat
v Městském kulturním středisku
v Památníku K. V. Raise ode dne vydání.

SVĚTLUŠKY Z LÁZNÍ BĚLOHRADU

oslavují velký úspěch. Hlídka ve složení Lucka Huťová, Anežka Chaloupková, Luc-
ka Hromadová, Esterka Čížková, Pěťa Ba-
liharová a Natálka Hrnčířová na okresních
Závoděch včlat a světlušek postoupily do
krajského kola, ve kterém dne 4. 6. 2016
zvítězily a postupují do celostátního kola.
Gratulujeme a děkujeme. (las)

BOREC, KTERÝ DOKÁZAL PROŽÍT ŽIVOT

S JAROSLAVEM KRAUSEM (20. 6. 1941 – 16. 5. 2016) jsme seděli na ztrouchnivělých lavičkách u tenisových kurtů v Bažantnici. Byl sedmý májový den a děda Jarda sledoval tenisová utkání svých vnuků – Filipa a Adama. Já si přísedl a společně jsme klukům drželi palce. Za týden zaměstnanci města vyměnili letité fošny za fungl nové a za další dva týdny smutně sedím v narvané novopacké kapličce při posledním rozloučení s Jardou Krausem.

To je život, to je fojr!

Život je dlouhý dost, když víš, jak ho prožít, praví Seneca a odráží se v něm skoro pětasedmdesátiletá životní pouť Jardy Krause.

Od Radkyně, kde Krausovi měli koloniál a hospodářství, přes jejich hospodu ve Stupně až po Bělohrad, kam Jarda přichází koncem šedesátých let. Vždycky ho bralo lyžování a běhání. A najednou nás, co tenisujem, pincujem, hrajeme házenou, fotbal a volejbal, přitáhne Jarda k běžkám.

„Nebylo nám líp, volové, když ten zatraceněj Kraus byl na Stupně?“ napůl se ptá a napůl konstatuje Vláďa Záveský při naší první sedmdesátce Po hřebench Krkonoš.

Později začíná Bělohrad objevovat triatlon. A zase je tahounem a jasnou jedničkou Jarda Kraus.

„Bezvadnejch chlap, který našemu sportu odvedl neskutečně moc!“ vzpomíná na Jardu v kruhu přátel v lánské hospůdce U Čechů po smutečním obřadu vysokomýtský Miroslav Rautenkranc, první triatlonový mistr republiky.

„Jarda Kraus proslavil mezinárodně Bělohrad víc než spisovatel Rais,“ s nadsázkou tvrdí soused a má na mysli světovou duatlonovou sérii Powerman, kterou pořádalo naše město.

Jarda Kraus, instruktor lyžování, který na rokytnickém Studenově naučil lyžovat slušnou řádku bělohradských dětí.

Jarda Kraus, coby zkušební technik bělohradské strojírenské fabriky Náradí. Jeho znalosti pneumatického náradí předčily leckerého vysokoškolačka.

Jarda Kraus miloval cyklistiku a zvláště sjezdové lyžování. Právě na té bažantnické lavičce mi vyprávěl o svém každoročním lyžování ve Francii v oblasti Tři údolí.

Jarda Kraus, ohromný fachman a pracant. Od péče o zahradu, přes zedničinu až po servis lyží. Nic pro něho není problém.

Jarda Kraus, velký kamarád, na kterého nelze jen tak zapomenout.

Věřím, že tam nahore Jardu Krause čeká ponk, na kterém jde štelovat lyže a hned vedle i zkoušet pneumatické brusky a vrtačky. Až skončí tuhle práci, bude bedlivě sledovat Filipa a Adama, jak drtí soupeře v tenisové Bažantnici. Co jiného by Jarda asi tu věčnost dělal?

V červencovém vydání Bělohradských listů přineseme povídku Eduarda Čeliše o Jaroslavu Krausovi **Syn trakařového krále**.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

VZPOMÍNKA NA VELKÉHO ČLOVĚKA

(převzato z webových stránek České triatlonové asociace, www.triatlon.cz)

Vachkova 342, adresa z příloženého smutečního oznámení Jardy Krause, měla dlouhá léta pro stovky triatlonistů magický význam. Poštou, korespondenčními lístky, se na tuto adresu posílaly přihlášky na triatlon, na nejlepší triatlon v Československu.

„Jarda vždycky dělal všechno naplno a v 80. a 90. letech to byl právě triatlon. Vím, kolik nekonečných hodin jsme strávili při přípravě závodů, při vymýšlení pohárů (třeba Podkrkonošský - Studenec, Jilemnice, Jičín, Vrchlabí, Bělohrad, Jablonec...) a jejich organizaci, bodování a vyhlásování, nad draftingem, způsobem rozhodování, atd. On měl úžasné nápady a byl u nás duší triatlonu. A měl ještě jedno heslo: „Hlaste výsledky!“ Nikdy ho nezajímalo nějaké okecávání, ale jen a jen výsledek. Miloval i lyžování - ještě letos v zimě mně vypravoval čerstvé zážitky z Francie a vzpomínal, jak organizoval lyžařské výcviky pro děti zaměstnanců firmy Narex,“ vzpomíná na jeho odchod Pavel Šubr, letitý šéf české triatlonové reprezentace a současný starosta města Lázní Bělohradu.

Význam Jaroslava Krause pro český triatlon komentuje svým příspěvkem bývalý předseda České triatlonové asociace Jaromír Horák: „Měl jsem to štěstí a mohl jsem závodit na závodech, které tým Jardy Krause v Lázních Bělohradě na Pardoubku pořádá. Tehdejší soutěž „Podkrkonošský pohár“, kterou jsem snad v roce 1990 vyhrál, byla tehdy zřejmě nejprestižnější a předznamenala principy českého poháru 90. let. Jarda byl v té době šéfem STK (sportovně technické komise) a po rozpadu československé federace mě požádal, zda bych tuto práci nechtěl zastávat. Jarda se poté začal plně věnovat vedení skupiny rozhodčích. Jeho tým rozhodčích jsme nasazovali na ty největší závody v ČR v 90. letech,

kdy jsem roli předsedy STK zastával.

Závody, které se v Lázních Bělohradě pořádaly, byly skvělé a na tu dobu nevídané. Závod duatlonu série Powerman, který měl centrum na náměstí v Lázních Bělohradě, patřil k nejlepším, co tato série měla. Jednou jsem vezl několik zahraničních závodníků z letiště na tento závod „dvanáctsettrojkou“ - byli to ti nejlepší z nejlepších a jejich obdiv k tomuto závodu si dodnes pamatují.

Jarda byl tahounem mezi pořadateli a dal základ týmu rozhodčích v ČR. Jeho názor měl váhu, závodníci si pamatují jeho nekompromisní a spravedlivé rozhodování. Motivoval jak spoustu svých spolupracovníků, tak nových mladých rozhodčích a byl živou motivací pro každého, kdo pořádal velké závody. Každý se chtěl vyrovnat kvalitě pořadatelsví v Lázních Bělohradě.

Tehdejší logo triatlonu Lázní Bělohradu, jsem na našem počítači Vysoké školy chemicko-technologické ladil do tvaru trojúhelníku s postavičkami, které poté reprezentovalo Český svaz triatlonu až do valné hromady 2012.

Na odkaz, který nám všem Jarda Kraus zanechal, budu v s pokorou a obdivem navždy vzpomínat.“

Na Jaroslava Krause vzpomíná i současná předsedkyně České triatlonové asociace Lenka Kovářová: „Česká triatlonová rodina přišla o velkou osobnost. Člověka, který se významnou měrou zapsal do její historie, člověka, který se podílel na stavění základů její současnosti.

Tímto si dovoluujeme kondolovat celé rodině a nejbližším přátelům. Pokud existuje nějaké triatlonové nebe, Jaroslav Kraus do něho určitě patří.“

MINIVOLEJBAL V BARVÁCH MÁ NAŠLAPNUTO SPRÁVNÝM SMĚREM

Když chvíli pozorujete dění na sportovištích v Bažantnici, nemůže nikomu uniknout život na volejbalových kurtech. Tento krásný sport po letech útlumu prožívá záviděníhodnou renesanci. Zájem těch nejmenších nalákal na fenomén zvaný „barevný minivolejbal“ a zdá se, že to byl krok správným směrem. S volejbalem se vždy začínalo kolem 10 let, a to pouze v žákovských kategoriích. Nyní, díky minivolejbalu, je možné hrát soutěž již od 6 let. Jednotlivé věkové kategorie jsou odlišeny barvami a v každé platí pravidla, která jsou přesně ušita herním dovednostem v jednotlivých barevných stupních. Postupně od těch nejjednodušších pro nejmenší – žluté, až po modré, kteří už hrají skutečný volejbal 3 na 3 a jsou předstupněm klasickému „šestkovému“ volejbalu v žákovských kategoriích.

V oddíle s barevným minivolejbalem začaly v roce 2011 Pavlína Štěpánková (Vernerová) spolu s Helenou Vernerovou. Tehdy hned v prvním ročníku těchto soutěží daly dohromady vůbec první „barevnou“ partu. Na jejich první kroky navázala parta kolem jednoho z otců bělohradského minivolejbalu Jirky Schovánka, který říká: „Volejbal šel v minulých letech hodně dolů. Před 30-35 lety bylo v okrese minimálně 12 družstev mužů a snad ještě více žen, nyní soutěží v mužích družstva tři. Tohle je pokus, jak přitáhnout děti k volejbalu a tenhle trend zlomit.“ Zároveň vysvětluje, jak probíhá soutěž: „Každý měsíc (září až červen) uspořádá jeden oddíl turnaj pro všechny barevné kategorie. Jedná se o jednodenní akci s účastí kolem 130 mladých sportovců. Potěšující je, že už

naši zaznamenávají první výsledky a začínají vozit i první medaile. Vrcholem této okresní soutěže je pak finálový turnaj v Dřevěnicích. Podobná soutěž probíhá též na krajské úrovni, pod názvem festival barevného minivolejbalu, odkud ti nejúspěšnější postupují do celostátního finále.

Naši mladí už i zde mají svou zkušenost. Vyhrali okresní soutěž a dokonce se probojovali do celostátního finále.“

Na trénování dětí v barevném minivolejbale navázala Martina Tlapáková spolu se Šárkou Petrovou a Petrou Kněžourkovou. Před třemi lety uspořádaly nábor mladých volejbalových adeptů a postupně vytvořily všechny barevné kategorie. Vzhledem k velkému zájmu dětí posílili barevný trenérský kádr Tomáš Najman se sestrou Káťou Holubovou. Celkem teď mají ve skupině 18 dětí. Nejpočetnější jsou oranžoví a červení. „Zde už nejde jen o přehazovanou jako u žlutých, ale začínají i pinkat. Hrají dva na dva jako u žlutých, kde už ovšem míč nesmí chytat,“ říká Martina. A dodává: „Za celou dobu skončili jenom tři hráči, ale zase se hlásí noví. Protože máme převahu děvčat a jenom tři kluky, uvítali bychom více kluků.“

Trénují dvakrát týdně a postupně připravují děti na přechod k modrému volejbalu.

Žákyně jsou pod trenérskou taktovkou Jiřího Schovánka a jelikož v současnosti není družstvo, které by na žákyně navazovalo, pokračují přímo v nově založeném družstvu žen.

V loňském roce poprvé vznikla tzv. přípravka. Uspořádali nábor těch úplně nejmenších a založili žlutý minivolejbal. S velkým

naděním se o tuto drobtinu starají Vladimír Špicar s manželkou Šárkou, kterým vydatně pomáhají Šárka Petrová a Jirka Bičičtš. Pro velký zájem rozšířili kádr z původních deseti dětí na dvanáct.

„Oni se znají ze školy a jsou úžasná parta. Zatím nikdo neodešel a pro hru mají zápal. Letos už dokonce odehráli svůj první turnaj,“ říká Vláša.

V Bělohradě hráli žákovský volejbal vždy na dobré úrovni. Vždyť můžeme jmenovat některé dobré hráče, kteří se vyprofilovali ze zdejší přípravy. Zmíňme Vojtu Čiperu, který odešel hrát juniorskou extraligu za Duklu Liberec, Martinu Schovánkovou spolu s Karolínou Šormovou, které okusily juniorskou ligu v Jičíně a pak ve Slávii Hradec Králové, kde své odehrál i ligový kadet Honza Schovánek. Před rokem a půl odešla rozvíjet svůj talent taktéž do Slávie Hradec Králové Kateřina Holubová, která zde hraje extraligu kadetek.

Zdá se, že bělohradský volejbal má našlapnuto správným směrem. Přejme jim, ať naváží na předešlá úspěšná léta a do Bažantnice budeme chodit obdivovat umění hráčů pod vysokou sítí.

Jaroslav Voves, foto: autor

Horní řada zleva: Zdenka Bičičtš, Lukáš Balihar, Vojta Bičičtš, Filip Špicar, Matyáš Trávník, Matyáš Mečír

Prostřední řada zleva: Justýnka Lonerová, Anička Voláková, Anička Kellerová, Anička Chemišincová, Eliška Konopásková, Adélka Janáková

Trenéři: Vláša Špicar, Jirka Bičičtš, Šárka Špicarová

Horní řada zleva: Martina Tlapáková, Eliška Tichá, Kristýna Francová, Markéta Slámová, Tereza Šecová, Lucie Ulvrová, Petra Baliharová, Anežka Chaloupková, Anna Šecová, Tereza Kožíšková, Adéla Šepsová, Tomáš Najman

Spodní řada zleva: Tóník Chaloupka, Nikola Šecová, Iveta Čefovská, Bára Růžičková, Ondřej Vaniček, Martin Bičičtš, Emma Kněžourková

ŠIKOVNÉ RUCE A CHYTRÉ HLAVY

Pavel Holeka Básně psané papírem

Pavel Holeka je výtvarník a básník, žije a pracuje v Praze. První papírové koláže vytvořil ve druhé polovině šedesátých let po setkání s kolážem Jiřího Koláře. Výtvarné a později i literární tvorbě se soustavně věnuje od devadesátých let. V roce 2009 vydal v Arbor vitae knihu 22 koláží a textů *Hebrejská abeceda*, která získala 1. cenu jako Nejkrásnější česká kniha roku. O tři roky později vychází *Vábení slov*. Publikuje v revue *Život*. Pavel Holeka měl více než 40 samostatných výstav v České republice i v zahraničí. Je členem Umělecké besedy, Českého centra PEN klubu či asociace Christian Artists Europe. Jeho výtvarné koláže jsou součástí mnoha veřejných i soukromých sbírek.

Jak se rodák ze Dvora Králové objevil u nás v Bělohradě?

Moje babička Emilie byla jednou ze čtyř dcer pekařského mistra Františka Šinkmana. Vzala si vdovce Josefa Holeku z Chráštan u Českého Brodu. Ten v Bělohradě zakoupil rohový dům na Malém náměstí a společně se stavitelem Janečkem provozoval parní pilu nedaleko nádraží. Babička se po smrti prvního manžela znovu provdala za Viléma Brennera. Nějaký čas žili ve Dvoře Králové, odkud se po čase vrátili do bělohradského domu. V době mého narození žili rodiče ve Dvoře, ale prarodiče jsem našťěvoval tady v Bělohradě.

Pavle, jeden rok jsi chodil i do bělohradské základní školy. Pamatuješ?

Chodil jsem tu jen do čtvrté třídy. Ve vzpomínkách mi uvízlo pár spolužáků a jedna pohledná spolužačka. Naše třídní byla Marie Kovářová, pak Václav Grof. Psal se rok 1954, a tak se mi do paměti zapsala chvíle, kdy si nás zavolal ředitel školy do sborovny a my museli po něm opakovat pionýrský slib, pak nás okrášlil rudým šátkem. Vnímám jsem to jako jisté znásilnění své chlapecké duše...

V jednom z mých dopisů otci jsem nedávno našel kouzelnou poznámku: Ve třídě byly volby - předseda Leden, zástupce Čeliš, referent chování Holeka.

Jak se zrodil básník a autor osobitých koláží?

Těch zasvěcujících událostí byla celá řada. Když jsem se na začátku devadesátých let vrátil do Bělohradu, uvědomil jsem si, jak důležitý byl pro mne ten rok, který jsem tu prožil jako chlapec. Vepsal mi do podvědomí cosi podstatného: našel jsem nový domov, vstřebal do sebe zádušně souznění s podkrkonošskou krajinou a její erbenovskou baladičností, začínal jsem tady vnímat život jako tajemství. Teprve později přicházejí jiná důležitá oslovení. Především setkání s reprodukcemi koláží Jiřího Koláře či četba Holanovy epické básně *Noc s Hamletem*. A tak bych mohl ve výčtu podobných zastavení dlouho pokračovat...

Pozorný divák tvých koláží v nich objeví sám sebe. Je to pravda?

Básnivá koláž už svou povahou umožňuje divákovi vlastní vklad často odlišný od toho, s jakým nápadem a myšlenkou ji autor vytvářel. Vždy jsem chtěl v divákovi vyvolat vnitřní oslovení, které by mu pomohlo vést rozhovor se sebou samým, zamýšlet se nad tím, co je v životě podstatné. Znovu mě ale překvapí, jak tento druh koláže dovede pracovat s lidským myšlením a citěním. Nejen u diváků, ale i u mne. Proč tomu tak je, nevím. Největší odměnou je mi vyprávění druhých o tom, k jakému zamýšlení a pohnutí je přivedla ta či ona koláž.

Jak tvoje koláž vzniká a co je k ní zapotřebí?

Kromě nůžek, lepidla a pinzety i archiv různých výstřížků lidských postav, živočichů, květin, věcí, písmen, útržků not, barev atd. To je ta technická stránka. Pak už záleží na inspiraci, tvořivém nápadu. S výstřížky je třeba si trpělivě hrát, dokud se ty správné neocitnou na pravém místě. A to tak, že koláž začne vypovídat o předselaté, nebo dosud skryté myšlence, přičemž dbá na zákony krásy s téměř matematickou přesností.

Pavle, co ti dnes říká Bělohrad a Malé náměstí s domem Holekových?

To, co jsem o Bělohradu pověděl v souvislosti se svým dětstvím, platí i nadále. Genius loci, duch tohoto místa nepřestává být ve mně živý a teď už ani nezáleží na tom, zda v Bělohradě jsem, či ne. Nesu si ho v životě s sebou kamkoliv.

Eduard Čeliš, foto a koláže: archiv Pavla Holeky

